

Funkciju audita grupas neatbalstītie pētnieku priekšlikumi

Priekšlikumi kontrolējošo institūciju darbības uzlabošanai (4.sadaļa)

Vispārīgie priekšlikumi kontroles vides uzlabošanai (ziņojuma 4.1. sadaļa)

Priekšlikumi kontrolējošo institūciju funkciju optimizēšanai (ziņojuma 4.2. sadaļa)

Vidi ietekmējošo darbību kontrolējošās institūcijas (ziņojuma 4.2.1.punkts)

Situācijas apraksts:

Atkarībā no komersanta darbības ietekmes uz vidi pakāpes jeb piesārņojošo darbību veida, kas noteikti atbilstoši Likumā „Par piesārņojumu” noteiktajām A, B vai C kategorijas piesārņojošām darbībām, tiek noteikts atļaujas saņemšanas process un iesaistītās institūcijas:

- ▶ A kategorija – nepieciešams pilnais ietekmes uz vidi novērtējums (veic komersants), jāvēršas Latvijas vides pārraudzības valsts birojā, lēmumu par atļauju darbības veikšanai pieņem attiecīgā pašvaldība, atļauju izsniedz Valsts vides dienests;
- ▶ B kategorija – nepieciešams sākotnējais ietekmes uz vidi novērtējums (veic Valsts vides dienests), jāvēršas Valsts vides dienestā, Latvijas vides pārraudzības valsts birojs izsaka atzinumu par pilnā ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamību vai tehnisko noteikumu izdošanu vides prasību ievērošanai (kopā ar atļauju izdod Valsts vides dienests);
- ▶ C kategorija – jāvēršas VVD, kas izdod tehniskos noteikumus vides prasību ievērošanai un attiecīgu apliecinājumu.

Komersantam tādējādi atkarībā no paredzētā piesārņojuma veida un apjomiem jāvēršas vienā no divām institūcijām, kaut arī ērtāk būtu vienā institūcijā, turklāt Valsts vides dienests jebkurā gadījumā izdod arī A kategorijas atļaujas un kontrolē atļaujā noteikto nosacījumu izpildi.

Papildus Latvijas vides pārraudzības valsts birojs novērtē Drošības pārskata vai Rūpniecisko avāriju novēršanas programmas (rūpnieciskajām darbībām), kas paredz, ka komersants nodrošina sistemātisku un regulāru rūpniecisko avāriju riska novērtēšanu un riska samazināšanas pasākumu plānošanu, izvērtēšanu, izpildi un kontroli savā objektā un tā teritorijā, lai nepieļautu rūpnieciskās avārijas, nodrošinātu darbinieku, apkārtējo iedzīvotāju un sabiedrības drošību un aizsargātu tos no rūpnieciskās avārijas kaitīgās iedarbības, kā arī saglabātu kvalitatīvu vidi, bet, ja notikusi avārija, – atjaunotu vides kvalitāti. Par paveikto un iepriekšminēto darbību plānoto īstenošanu komersantam jāsaņem rūpniecisko avāriju novēršanas dokumentācija (drošības pārskats vai programma) un jāiesniedz Latvijas vides pārraudzības valsts birojā izvērtēšanai. Prasība neattiecas uz visiem komersantiem, bet tikai uz tiem, kuru stacionārie objekti var izraisīt smagas avārijas, tas ir lielas bīstamo vielu noplūdes, ugunsgrēkus vai sprādzienus.

Ārvalstu prakse:

Viskonsolidētākais modelis vides aizsardzības pasākumu nodrošināšanai ir izveidots Lietuvā, kur vides atļauju izdošana, uzraudzība un rūpniecisko avāriju izmeklēšana koncentrēta Vides aizsardzības aģentūrā. Šī aģentūra sadarbojas ar Vides ministriju un tās reģionālajiem departamentiem paaugstināta piesārņojuma riska projektu izskatīšanā un izpētē pirms atļauju izdošanas.

Ieteicams apsvērt iespējas izmantot Dānijas pieredzi, kad mazajiem uzņēmumiem, kuriem speciālās atļaujas nav nepieciešamas, to darbību uzrauga vietējās pašvaldības vides inspektori, kuri savukārt sadarbojas ar nacionālo Vides aizsardzības aģentūru.

Lietuvā ietekmes uz vidi novērtēšana ir sadalīta starp Vides ministriju un Vides aizsardzības aģentūru, kur aģentūra novērtējumu veic tikai attiecībā uz ūdens resursiem, savukārt Vides ministrija – visos pārējos gadījumos.

Igaunijā savukārt Vides ministrija izsniedz atļaujas komersantiem veikt ietekmes uz vidi novērtējumu, bet faktiski šo procesu uzrauga Vides inspekcija.

Nevienā no pētītajām valstīm nav izveidota vienas pieturas aģentūra vides jomā sniedzamajiem pakalpojumiem. Vistuvāk tā ieviešanai ir Lietuva, kur vides atļaujas iekļautas kopējā uzņēmējdarbības portālā.

Ieteikums:	Valsts vides dienestam būtu nododama Drošības pārskata vai Rūpniecisko avāriju novēršanas programmas izvērtēšanas funkcija.
Ieguvumi:	Vienkāršota pakalpojumu saņemšana komersantam. Funkciju konsolidācija vienas institūcijas ietvaros, nešķirojot komersanta darbību pēc piesārņojuma pakāpes.
Riski:	A kategorijas piesārņojošo darbību izvērtēšanai ir nepieciešams augstāks personāla kvalifikācijas līmenis, kas jāņem vērā veidojot vienas pieturas aģentūru vai konsolidējot funkcijas. Var mazināties neatkarība izskatot tiesību jautājumus vides jomā, ko prasa Orhusas konvencijas 9.panta 2. daļa, un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2003/35/EK 7. pants, t.i. sabiedrības pārstāvjiem tiesības vides jautājumos griezties neatkarīgā un objektīvā iestādē
Specifiska informācija:	Nav.
Finansiālais novērtējums:	Latvijas vides pārraudzības valsts biroja kopējais ietekmes uz vidi novērtējumā, t.sk. arī stratēģiskajā ietekmes uz vidi novērtējumā un sākotnējā ietekmes uz vidi novērtējumā iesaistīto darbinieku, ieskaitot daļu no direktora atalgojuma 2010. gadā un kārtējo izdevumu apjoms ir 74598 Ls, savukārt, kopējais Rūpniecisko avāriju riska jomas finansējums, ieskaitot daļu no direktora atalgojuma 2010. gadā ir 27998 Ls. Izmaksu ietaupījums norādītās funkcijas nododot Valsts vides dienestam būtu 20% jeb 36375 Ls gadā. Saskaņā ar Vides ministrijas sniegto informāciju izmaksu ietaupījums nav iespējams.
Auditējamās institūcijas viedoklis	Saskaņā ar Vides ministrijas sniegto informāciju izmaksu ietaupījums nav iespējams.

Patentu valdes finansēšana (ziņojuma 4.2.4.punkts)

Situācijas apraksts:	<p>Patentu valdei ir šādas funkcijas:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ izsniegt patentus un apliecības, kas aizsargā izgudrojumus, preču zīmes, dizainparaugus un pusvadītāju izstrādājumu topogrāfiju; ▶ nodrošināt Latvijas nacionālā bibliotēku krājuma sastāvdaļas — valsts patentu dokumentācijas krājuma — veidošanu; ▶ nodrošināt lietotāju apgādi ar patentu, normatīvtehnisko, tehnisko un vispārējo uzzīņu informāciju. <p>Patentu valdes ieņēmumi no valsts nodevas par rūpnieciskā īpašuma aizsardzību un sniegtajiem maksas pakalpojumiem pilnībā nosedz Patentu valdes darbības izdevumus, turklāt tā spētu arī veikt nepieciešamās investīcijas informācijas datu bāžu izveidei un uzturēšanai, ja ieņēmumu daļa, kas pārsniedz izdevumus, tiktu novirzīta Patentu valdes darbības nodrošināšanai.</p> <p>Daudzās Eiropas valstīs Patentu valdei līdzīgas institūcijas darbojas uz t.s. pašfinansējuma pamata, kas ļauj institūcijai efektīvāk plānot savus resursus un uzturēt informācijas datu bāzes un pildīt savas funkcijas.</p>
Ārvalstu	Somijā patentu, preču zīmju un dizainparaugu reģistrāciju veic Somijas Patentu un reģistrācijas

prakse:	pārvalde, kura veic ar komersantu un citu organizāciju reģistrēšanu. Zviedrijā Patentu un reģistrācijas birojs nodrošina arī konsultāciju un pakalpojumu sniegšanu attiecībā uz intelektuālo īpašumu Somijā un Zviedrijā patentus reģistrējošās organizācijas tiek finansētas no saviem ieņēmumiem (pašfinansējuma modelis).
Ieteikums:	Iesakām izvērtēt iespēju papildu ieņēmumus no Patentu valdes darbības novirzīt šīs institūcijas darbības pilnveidošanai (pašfinansējuma modelis), lai nodrošinātu e-pakalpojumu un elektronisku reģistru ieviešanu savā darbībā.
Ieguvumi:	Nākotnē samazināsies laiks, kas nepieciešams Patentu valdei patentu un apliecību izsniegšanai un tālākai administrēšanai. Komersantam tiks ātrāk garantēta rūpnieciskā īpašuma aizsardzība.
Riski:	Valsts budžetā samazināsies ieņēmumi, kas sastāda ieņēmumu pārsniegumu pār Patentu valdes darbības ieņēmumiem.
Specifiska informācija:	Nav.
Finansiālais novērtējums:	Patentu valdei pārejot no valsts finansētas institūcijas un pašfinansētu institūciju, kura ieņēmumus saņem no valsts nodevas maksājumiem un maksas pakalpojumiem, izmaksu ietaupījuma nav. Ieņēmumu pārsniegums pār izdevumiem (100 000 – 300 000 Ls gadā) tiktu novirzīts iestādes darba attīstībai un e-pakalpojumu ieviešanai.

Atzinums būvdarbi veikšanai aizsargjoslu teritorijās (ziņojuma 8.10.punkts)

Situācijas apraksts:	Saskaņā ar Aizsargjoslu likuma 36.pantu Valsts vides dienests izsniedz saskaņojumus, ja Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjoslā atbilstoši vietējās pašvaldības teritorijas plānojumam tiek: <ul style="list-style-type: none"> ▶ renovētas vai restaurētas esošās ēkas un būves; ▶ būvētas palīgēkas pie esošajām dzīvojamām ēkām vai būvēm; ▶ rekonstruētas esošās ēkas vai būves, nepārsniedzot esošo būvapjomu, bet, rekonstruējot esošās dzīvojamās ēkas, kuru platība ir mazāka par 150 kvadrātmetriem, to kopējā platība pēc rekonstrukcijas nedrīkst pārsniegt 150 kvadrātmetrus. Valsts vides dienests pamatojoties uz saņemto iesniegumu, izvērtē, vai paredzētajiem būvdarbiem ir nepieciešams izdot tehniskos noteikumus jeb īpašās vides aizsardzības prasības, ņemot vērā būvdarbu ietekmi uz vidi, vai arī sniedz atzinumu, ka paredzētajiem būvdarbiem nav nepieciešami tehniskie noteikumi. Šāds saskaņojums tiek pieprasīts būvniecības saskaņošanas procesā, kad attiecīgā pašvaldības būvvalde Plānošanas un arhitektūras uzdevumā norāda nepieciešamību saņemt tehniskos norādījumus no Valsts vides dienesta. Būvvaldē teritoriālajā plānojumā jau ir iestrādātas aizsargjoslas. Valsts vides dienests izsniedz atļauju tikai, ja ir bijuši ēkas pamati (neatļauj būvniecības izvēršanu), bet jebkurā gadījumā būvprojektu rezultātā saskaņo un būvatļauju izsniedz pašvaldība.
Ārvalstu prakse:	Nav analizēta.
Ieteikums:	Pašvaldību būvvaldes varētu pārņemt šīs funkcijas izpildi, jo pašvaldības teritorijas plānojumā aizsargjoslu teritorijas jau iestrādātas kā apgrūtinājums. Pašvaldība pati varētu izvērtēt Aizsargjoslu likuma ierobežojumu ievērošanu būvniecības atļaujas izsniegšanas procesā.
Ieguvumi:	Samazinātos administratīvās izmaksas šīs funkcijas izpildei kopumā, jo pašvaldība aizsargjoslu

nosacījumus jau šobrīd skata pirms būvatļaujas izdošanas.

- Riski:** Nododot šo funkciju pašvaldībai, palielinātos korupcijas risks un nelikumīgas būvniecības apjomi, jo objektu būvniecība / rekonstrukcija aizsargjoslās ir īpaši pievilcīga. Galvenais risks - tiktu veikta apbūve aizsargjoslās, tādējādi tās piesārņojot vai iznīcinot.
- Specifiska informācija:** Nav.
- Finansiālais novērtējums:** Iespējamais izmaksu samazinājums veidotos tikai tajos gadījumos, kad tehniskie noteikumi nav jāizsniedz, bet ir jāizsniedz atzinums, ka šādi noteikumi nav nepieciešami, taču šādi gadījumi ir ļoti reti un izmaksu ietaupījums nav aprēķināms un ir nebūtisks.

Komerčiālo paziņojumu uzraudzība

- Situācijas apraksts:** Fizisko personu datu aizsardzība informācijas sabiedrības pakalpojumu kontekstā ir aizliegts izmantot komerciāla paziņojuma sūtīšanai automātiskās zvanīšanas (galiekārtu) sistēmas, kas darbojas bez cilvēka līdzdalības (automātiskās izsaukumierīces), elektronisko pastu vai faksa aparātus (faksimilus), kurus izmantojot iespējams individuāls kontakts ar pakalpojuma saņēmēju, ja pakalpojuma saņēmējs iepriekš nav devis brīvu un nepārprotamu piekrišanu. Pašlaik šo prasību ievērošanu uzrauga Datu valsts inspekcija. DVI veic uzraudzību pār personas datu izmantošanu, sūtot paziņojumus, savukārt to, kas attiecas uz komerciāla paziņojuma saturu, uzrauga PTAC
- Ārvalstu prakse:** Citās valstīs šo funkciju īsteno Patērētāju tiesību aizsardzības centrs (sākotnēji tāda bija arī Latvijas iecere) vai Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija.
- Ieteikums:** Iesakām iespēju deleģēt funkcijas izpildi Patērētāju tiesību aizsardzības centram, jo reklāmas un komercprakses noteikumu pārkāpumu izskatīšana ir Patērētāju tiesību aizsardzības centra kompetencē saskaņā ar Latvijas administratīvo pārkāpumu kodeksa 166.13.pantu un nevēlami komerciāli paziņojumi uzskatāmi par vienu no reklāmas veidiem.
- Ieguvumi:** Deleģējot funkcijas izpildi Patērētāju tiesību aizsardzības centram, vienā institūcijā tiktu konsolidēti normatīvajiem aktiem atbilstošas reklāmas un komercprakses uzraudzība.
- Riski:** Pastāv risks, ka Patērētāju tiesību aizsardzības centram būs nepieciešams piesaistīt Datu valsts inspekcijas darbiniekus kā ekspertus konkrētu pārkāpumu izmeklēšanā, lai novērtētu pārkāpumu apmēru saistībā ar fizisko personu datiem.
- Specifiska informācija:** Nav.
- Finansiālais novērtējums:** Funkcijas izpildei Datu valsts inspekcijā tērētas 1.45 štata vietas, kas sastāda 765.60 Ls gadā, un 30% administratīvie izdevumi, kas sastāda 328 Ls. Nododot funkciju Patērētāju tiesību aizsardzības centram, kopējais izmaksu ietaupījums no ieteikuma ieviešanas būtu 20% no atalgojuma un administratīvajiem izdevumiem jeb 220 Ls gadā.

Bīstamo iekārtu uzraudzība

- Situācijas apraksts:** Saskaņā ar likuma „Par bīstamo iekārtu tehnisko uzraudzību” 1.pantu **bīstamās iekārtas** ir iekārtas un to kompleksi, kas neatbilstošas lietošanas un uzturēšanas rezultātā var apdraudēt cilvēku dzīvību un veselību, vidi un materiālās vērtības un kas to lietošanas laikā ir pakļautas šajā likumā noteiktajai valsts uzraudzībai un kontrolei un normatīvajos aktos noteiktajām pārbaudēm.
- Saskaņā ar šī likuma 6.pantu bīstamo iekārtu uzraudzību un kontroli veic, kā arī tehniskās uzraudzības normatīvo aktu prasību ievērošanu uzrauga **Patērētāju tiesību aizsardzības centrs**

saskaņā ar šo likumu, Patērētāju tiesību aizsardzības centra nolikumu un citiem normatīvajiem aktiem un citas institūcijas Ministru kabineta noteiktajā kārtībā.

Savukārt bīstamo iekārtu pārbaudi veic juridiskā persona, kuru normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā ir akreditējusi sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Standartizācijas, akreditācijas un metroloģijas centrs" Latvijas Nacionālais akreditācijas birojs vai citas Eiropas Savienības dalībvalsts akreditācijas institūcija atbilstoši Latvijas Republikas normatīvo aktu prasībām attiecīgo bīstamo iekārtu jomā (turpmāk — inspicēšanas institūcija).

Ministru kabineta 2009.gada 17.novembra noteikumu Nr.1320 „Noteikumi par bīstamo iekārtu reģistrāciju” 3.punkts nosaka, ka bīstamo iekārtu reģistra turētājs ir Patērētāju tiesību aizsardzības centrs, kurš saskaņā ar šo noteikumu 5.punktu bīstamo iekārtu reģistrā datus par bīstamajām iekārtām ievada akreditētas inspicēšanas institūcijas, kuras noteiktas normatīvajos aktos par bīstamo iekārtu tehnisko uzraudzību un kurām Patērētāju tiesību aizsardzības centrs ir piešķīris lietotāja atļauju bīstamo iekārtu reģistra datu aktualizācijai (turpmāk – inspicēšanas institūcija).

Bīstamo iekārtu reģistra uzturēšana PTAC ietvaros nav tieši saistīta ar tirgus uzraudzības funkciju izpildi, turklāt prasa specifisku tehnisko kompetenci iesniegumu izskatīšanai pirms iekārtas reģistrācijas.

Ārvalstu prakse:	Igaunijā, Dānijā un Somijā bīstamo iekārtu reģistrāciju un uzraudzību veic specializētas tehniskās uzraudzības vai drošības iestādes, kuru darbības mērķis ir veicināt dažādu iekārtu un produktu drošu izmantošanu.
	Lietuvā, Zviedrijā un Čehijā bīstamās iekārtas tiek iekļautas uzraudzības apjomā valsts darba inspekcijām, kuras šīs iekārtas pārsvarā skata kā darba drošības jautājumu.
Ieteikums:	Iesakām nodot bīstamo iekārtu reģistrēšanu un uzraudzību ārpakalpojumu sniedzējiem, skaidri nosakot Ekonomikas ministrijas un potenciālā pakalpojumu sniedzēja funkcijas un sadarbības formu.
Ieguvumi:	Bīstamo iekārtu tehniskās uzraudzības veicēju profesionālā kvalifikācija un kvalitatīvāka pakalpojuma sniegšana.
Riski:	Bīstamo iekārtu tehniskās uzraudzības pilnīga nodošana ārpakalpojuma sniedzējiem var radīt risku, ka kontrolējošām institūcijām nav visa nepieciešamā informācija bīstamo iekārtu kontroles veikšanai.
Specifiska informācija:	Nav.
Finansiālais novērtējums:	2009.gadā bīstamo iekārtu reģistrācijai un uzraudzībai PTAC ieguldījis 26 500 Ls, taču vienošanās summu ar ārpakalpojuma sniedzēju noskaidrojama iepirkuma procesā.

Priekšlikumi informācijas apmaiņas nodrošināšanai starp valsts institūcijām (ziņojuma 4.3. sadaļa)

Priekšlikumi e-pakalpojumu ieviešanai un pilnveidošanai (ziņojuma 4.4. sadaļa)

Ārējo tirdzniecību licenču administrēšana (ziņojuma 8.6.punkts)

Situācijas apraksts:	Ekonomikas ministrijas Ārējo ekonomisko attiecību departaments izsniedz importa licences tērauda, tekstila, kālija hlorīda importam, kā arī precēm, ko var izmantot nāvēssoda izpildei vai spīdināšanai. Lai saņemtu licenci komersants iesniedz pieteikumu importa licences saņemšanai un trešās valsts izdotas eksporta licences oriģināls, kā arī uzraudzības dokumentus – pieteikums uzraudzības dokumenta saņemšanai, preču rēķina un pārdošanas-pirkšanas līguma apliecinātas kopijas.
-----------------------------	--

Savukārt importa atļaujas saņemšanai – pieteikums un līgums, par kuru vienojušies eksportētājs un importētājs (apliecināta kopija) un eksporta vai importa atļaujas saņemšanai – pieteikums eksporta darījuma līgums vai tā kopija, galīgā izlietojuma apstiprinājums un apliecinājums, ka preces tiks lietotas tikai deklarētajiem mērķiem un netiks izmantotas spīdzināšanai.

Nepieciešams iesniegt rekvizītu izmaiņas apliecinātos dokumentus melno un krāsaino metālu atgriezumu un lūzņu iepirkšanai un realizēšanai licencēšanas ietvaros.

Šobrīd visus dokumentus nepieciešams iesniegt papīra formātā.

Ārvalstu prakse:	Nav analizēta.
Ieteikums:	Ievērojot, ka ārējās tirdzniecības licenču iesniegšana ir iespējama elektroniskā veidā un tālāka datu apstrāde var notikt elektroniski, nākotnē nepieciešams nodrošināt elektronisku datu apmaiņu ar Valsts ieņēmumu dienesta Muitas pārvaldi par importētajiem daudzumiem. Iesakām izvērtēt iespējas izmantot citās institūcijās jau izveidotos vai šobrīd veidotos IT risinājumus līdzīgu pakalpojumu sniegšanā saistībā ar dažādām licencēm (atļaujām).
Ieguvumi:	Samazinātas izmaksas institūcijām ar licenču administrēšanu saistītās informācijas apmaiņai.
Riski:	Nepieciešama izveidotās Informācijas sistēmas integritāte ar licenču vadības sistēmas SIGL (<i>Système Intégré de Gestion des Licences à l'Exportation et à l'Importation</i>), kā arī paaugstinātās finanšu izmaksas, kas nepieciešamas elektroniskās dokumentu apmaiņas sistēmas ieviešanai.
Specifiska informācija:	Nav.
Finansiālais novērtējums:	Ieguvums no izmaksu samazinājuma nav aprēķināms bez papildu analīzes veikšanas.

Priekšlikumi uzlabojumiem atsevišķās valsts institūcijās (ziņojuma 4.5. sadaļa)

Akreditācijas sistēmas atzīšana Eiropā (ziņojuma 8.14.punkts)

Situācijas apraksts:	Latvijas Nacionālā akreditācijas sistēma Latvijā tika izveidota 1994.gadā (izveidojot Latvijas Nacionālais akreditācijas biroju) ar mērķi iekļauties Eiropas akreditācijas kooperācijā (EA) un parakstīt daudzpusējās atzīšanas līgumu ar ko visām akreditētajām laboratorijām, sertifikācijas un inspekcijas institūcijām viņu izdotie pārskati un sertifikāti tiktu atzīti citās valstīs un uzņēmējiem nebūtu jāveic atkārtota testēšana vai sertificēšana valstī, uz kuru tiek eksportēta produkcija vai pakalpojumi. Pēc vairākkārtējas akreditācijas sistēmas vērtēšanas no Eiropas ekspertu puses līgums ar EA tika parakstīts 2002.gadā.
	Valsts pārvaldes optimizācijas ietvaros 2008.gadā valsts aģentūra „Latvijas Nacionālais akreditācijas birojs” tika pievienota citai valsts aģentūrai „Latvijas Nacionālais metroloģijas centrs” un izveidoja „Metroloģijas un akreditācijas valsts aģentūru”. Ar 2009.gada 1.jūliju Metroloģijas un akreditācijas valsts aģentūra tika likvidēta, Salaspilī esošā radiācijas laboratorija tika nodota Vides ministrijai un pievienota Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs, visas pārējās aģentūras funkcijas tika pievienotas VSIA „Latvijas standarts” un nomainīts nosaukums uz VSIA „Standartizācijas, akreditācijas un metroloģijas centrs”.

2010.gada 1.janvāra stājās spēkā EK Regula Nr.765/2008 par akreditāciju un tirgus uzraudzību, kur dalībvalstīm ir jānodrošina šo sistēmu atbilstība konkrētām prasībām, t.i.:

- ▶ Regulas 4.pants nosaka, ka Nacionālajai akreditācijas iestādei jāstrādā saskaņā ar

bezpeļņas principu, tā nedrīkst piedāvāt vai sniegt pakalpojumus, kurus sniedz atbilstības novērtēšanas institūcijas, un tā nedrīkst sniegt konsultācijas, tai nevar būt īpašumā vai būt finansiālām vai vadības interesēm attiecībā uz atbilstības novērtēšanas institūciju;

- ▶ Regulas 8.pants nosaka Nacionālās akreditācijas institūcijas darbības neatkarības, kompetences, darbības konfidencialitātes un citu principus, lai tās viedokli neietekmē atbilstības novērtēšanas institūcijas.

Šobrīd VSIA „Standartizācijas, akreditācijas un metroloģijas centrs” kā vienas juridiskās personas ietvaros Metroloģijas birojs sniedz kalibrēšanas pakalpojumus (atbilstības novērtēšana), ko LATAK savukārt akreditē citiem komersantiem (kalibrēšanas laboratorijām), kas iespējams ir pretrunā minētajām EK Regulas Nr. 765/2008 prasībām, t.i.:

- ▶ Regulas 4.panta 7.apakšpunktam, jo nav skaidrības/iespējas par bezpeļņas principu ievērošanu sabiedrības aktivitātēs, jo SIA no peļņas tiek maksāts nodoklis un peļņu nespēj novirzīt attīstībā vai rezerves fondā; pēc apstiprinātā finansēšanas plāna 2010.gadam sanāk, ka ar akreditācijas aktivitātēm šķērssubsidē metroloģijas sistēmas pasākumus un standartizācijas pasākumus. Trīs valdes locekļi uz vienu nelielu sabiedrību pašreizējos apstākļos ir liela izšķērdība.
- ▶ Regulas 4.panta 8.apakšpunktam un 8.panta 1.apakšpunktam, jo vienas juridiskās personas ietvaros Metroloģijas birojs sniedz kalibrēšanas pakalpojumus, ko LATAK savukārt akreditē citiem komersantiem (kalibrēšanas laboratorijām); vērtējot kalibrēšanas laboratorijas, LATAK ir/nav jāatzīst SAMC izsniegtie kalibrēšanas sertifikāti;
- ▶ Regulas 8.panta 11.apakšpunktam, jo mūsu revidents nevar apstiprināt auditētu gada pārskatu kas būtu tikai par akreditācijas institūcijas finansēm.

Gadījumā, ja akreditācijas un atbilstības novērtēšanas funkciju izpilde VSIA „Standartizācijas, akreditācijas un metroloģijas centrs” tiks atzīta kā neatbilstoša EK Regulas Nr.765/2008 prasībām, šīs institūcijas akreditētās atbilstības novērtēšanas institūciju izdotie sertifikāti var netikt atzīti citās valstīs, kas Latvijas komersantiem liks veikt atkārotu testēšanu vai sertificēšanu to precēm valstī, uz kuru tiktu eksportētas Latvijas komersantu preces un pakalpojumi. Lai saņemtu citās valstīs atzītus sertifikātus precei un pakalpojumiem Latvijas komersantiem būs izdevīgāk vērsties kaimiņvalstu līdzvērtīgās atbilstības novērtēšanas institūcijās, kas palielinās komersantu izdevumus un samazinās ieņēmumus Latvijas valsts budžetā.

Pašreiz akreditācijas statuss tiek uzturēts 195 akreditētām institūcijām, vēl ap 20 ir pieteikušās uz akreditāciju, akreditācijas nepieciešamība norādīta ap 135 dažādos MK noteikumos.

Ārvalstu prakse:

Lietuvā, Somijā un Čehijā nacionālā akreditācijas institūcija darbojas atsevišķi no standartizācijas un metroloģijas funkcijām.

Igaunijā nacionālais metroloģijas birojs ir AS „Metrosert”, kas sniedz metroloģijas un sertifikācijas pakalpojumus, savukārt, akreditācijas institūcija jau darbojas vairāk kā 6 gadus darbojas nodibinājuma statusā.

Dānijā akreditācijas un metroloģijas funkcijas ir organizētas vienā institūcijā, līdzīgi kā Zviedrijā, kur vienā institūcijā apvienotas akreditācijas un atbilstības novērtēšanas funkcijas.

Ieteikums:

Iesakām atkārtoti izvērtēt VSIA „Standartizācijas, akreditācijas un metroloģijas centrs” struktūras atbilstību EK Regulas Nr.765/2008 prasībām un saistītos riskus akreditācijas sistēmas turpmākai darbībai Latvijā, kā arī savu pakalpojumu kā starptautiski atzītu pakalpojumu sniegšanas iespējas Latvijā un citu valstu komersantiem un institūcijām, veicot šādus pasākumus:

- 1.Izvērtēt SAMC struktūras atbilstību EK Regulas Nr.765/2008 prasībām un saistītos riskus

akreditācijas sistēmas turpmākai darbībai Latvijā, kā arī savu pakalpojumu kā starptautiski atzītu pakalpojumu sniegšanas iespējas Latvijas un citu valstu komersantiem un institūcijām.

2. Nodrošinot Metroloģijas sistēmas atbilstību starptautiskām prasībām un principiem, nepieciešams kompetentu speciālistu audits un izstrādāt koncepciju par Nacionālās metroloģijas nodrošinājuma sistēmu Latvijā, kas atbilstu tautsaimniecības vajadzībām.

Ieguvumi:	Atkārtoti izvērtējot VSIA „Standartizācijas, akreditācijas un metroloģijas centrs” struktūras atbilstību EK Regulas Nr.765/2008 prasībām, būtu iespēja novērtēt iespējamo risku saistībā ar šīs sabiedrības akreditēto organizāciju izsniegto sertifikātu atzīšanu citās valstīs.
Riski:	Nenodrošinot VSIA „Standartizācijas, akreditācijas un metroloģijas centrs” struktūras atbilstību EK Regulas Nr.765/2008 prasībām, samazinātos iespējas akreditētajām organizācijām izsniegt starptautiski atzītus sertifikātus.
Specifiska informācija:	Eiropas Akreditācijas organizācija šogad veica kārtējo Latvijas akreditācijas sistēmas izvērtēšanu, kura gala ziņojums pieejams tikai projekta versijā, tādējādi nav pieņemts Eiropas akreditācijas organizācijas lēmums par Latvijas akreditācijas sistēmas atbilstību EK regulu prasībām. Vērtēšanas rezultāti vēl nav pabeigti, jo tikai 17.05.2010. saņemts beigu ziņojums un mēneša laikā jādod atbildes par korektīvajām darbībām. Tad visi vērtēšanas rezultāti tiek apspriesti EA nozīmētā komisijā un lēmumu pieņem EA Daudzpusējās atzīšanas padomes sanāksmē balsojot visiem EA biedriem. Nākošā sanāksme plānota 2010.gada oktobrī.
Finansiālais novērtējums:	Izmaksu ietaupījums līdz lēmuma pieņemšanai nav attiecināms.

Preču zīmju reģistrācija

Situācijas apraksts:	Saskaņā ar LR likumu „Par preču zīmēm un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm” komersants, kas vēlas reģistrēt preču zīmi Latvijā, iesniedz Patentu valdē preču zīmes reģistrācijas rakstveida pieteikumu. Par pieteikuma iesniegšanas dienu (pieteikuma datumu), nosaka dienu, kad Patentu valdē saņemti dokumenti, kas ietver: <ol style="list-style-type: none"> 1) lūgumu reģistrēt preču zīmi; 2) ziņas, kas ļauj nepārprotami noteikt pieteicēju; 3) reģistrācijai pieteikto apzīmējumu (tā attēlu); 4) to preču un pakalpojumu sarakstu, kuriem pieprasīta preču zīmes reģistrācija.
-----------------------------	---

Triju mēnešu laikā no pieteikuma saņemšanas dienas Patentu valde veic pieteikuma iepriekšējo izskatīšanu, pārbaudot tā atbilstību likuma prasībām un nosakot pieteikuma datumu (formālo prasību pārbaude). Lūdzot novērst trūkumus pieteikumā iepriekšējās izskatīšanas termiņa skaitījumu aptur, un tas turpinās ar dienu, kad Patentu valdes noteiktajā termiņā saņemta pieteicēja atbilde vai izbeidzies tās sniegšanai noteiktais termiņš.

Triju mēnešu laikā no dienas, kad pieteikums pieņemts ekspertīzei, Patentu valde pārbauda pieteiktā apzīmējuma atbilstību likuma prasībām. Patentu valde ir tiesīga ekspertīzes gaitā pieprasīt no pieteicēja papildu materiālus un dokumentus, kas nepieciešami ekspertīzes veikšanai, nosakot to iesniegšanai triju mēnešu termiņu. Pieprasījuma nosūtīšanas brīdī ekspertīzes termiņa skaitījumu aptur, un tas turpinās ar dienu, kad Patentu valdes noteiktajā termiņā saņemta pieteicēja atbilde vai izbeidzies tās sniegšanai noteiktais termiņš.

Ja ekspertīzes rezultāts ir pozitīvs, Patentu valde pieņem lēmumu par preču zīmes reģistrāciju. Lēmumam pievieno uzaicinājumu samaksāt nodevu par preču zīmes reģistrāciju un publikāciju.

No likuma prasībām izriet, ka preču zīmes reģistrācijai noteiktais formālais laika periods no

pieteikuma saņemšanas līdz preču zīmes reģistrācijai ir 6 mēneši, neskaitot laiku, kas komersantam nepieciešams pieteikuma precizēšanai un papildus informācijas iesniegšanai.

Praksē Patentu valde lielā darba apjoma dēļ šobrīd preču zīmju reģistrāciju nodrošina tikai 10 mēnešu laikā, kas nozīmē, ka komersantam paildzinās laika periods, kamēr nav tiesiskā aizsardzība preču zīmes izmantošanai savas komercdarbības vai preču / pakalpojumu atpazīstamības veicināšanai.

Ārvalstu prakse:	Nav analizēta.
Ieteikums:	Jānodrošina komersanta izveidotās preču zīmes pieteikuma izskatīšana un preču zīmes reģistrācija likumā „Par preču zīmēm un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm” paredzētajā laikā.
Ieguvumi:	Savlaicīga komersanta preču zīmes tiesiskā aizsardzība un likumā paredzēto nosacījumu izpilde.
Riski:	Nav identificēti.
Specifiska informācija:	Nav.
Finansiālais novērtējums:	Paātrinot preču zīmju reģistrācijas procesu, institūcijas un komersantu izmaksas nemainās.

Pārvadājumu pārkāpumu soda mēri

Situācijas apraksts:	<p>Saskaņā ar spēka esošajiem normatīvajiem aktiem Autotransporta inspekcijai ir visas pilnvaras veikt transportlīdzekļu pārbaudes kravu pašpārvadājumiem. Taču, konstatējot pārkāpumu, Autotransporta inspekcija var piemērot administratīvo sodu brīdinājuma vai naudas soda veidā, izslēdzot iespēju prasīt tūlītēju pārkāpumu novēršanu (t.i., pirms transportlīdzeklis turpina ceļu).</p> <p>Lai veiktās pārbaudes sasniegtu rezultātu satiksmes drošības nodrošināšanai, pēc pārkāpumu konstatēšanas Autotransporta inspekcijai būtu jānodrošina, ka pārkāpums tiks novērsts un iespējamie zaudējumi samazināti.</p> <p>Šobrīd Latvijas administratīvo pārkāpumu kodekss neparedz kādai institūcijai pilnvaras nav pieprasīt pārvadātājam novērst pārkāpumu pirms tālākas kustības uzsākšanas vai aizturēt transporta līdzekli līdz brīdim, kad pārkāpums novērsts.</p>
Ārvalstu prakse:	Nav analizēts.
Ieteikums:	Veikt grozījumus Latvijas administratīvo pārkāpumu kodeksā nosakot pilnvaras Autotransporta inspekcijai veikt transporta līdzekļa aizturēšanu un laiku, kamēr pārkāpums netiek novērsts.
Ieguvumi:	<p>Tiktu veicināta pārvadājumus reglamentējošo normatīvo aktu prasību ievērošana un samazināta pārkāpuma izraisīto seku ceļu satiksmes drošībā un ceļu uzturēšanā ietekmes apmēri.</p> <p>Izmantojot esošo Autotransporta inspekcijas kompetences līmeni un padziļinātās zināšanas pārvadājumu kontroles jautājumos, būtu iespējams pamatoti izvērtēt konkrētā pārkāpuma būtiskumu, uz ko balstīt soda piemērošanu ar transporta līdzekļa aizturēšanu uz laiku.</p>
Riski:	<p>Pieprasot novērst pārkāpumu, pārvadātājam rastos netieši izdevumi, piemēram, aizturēta krava vai piegādes kavējumi, kā arī palielinātos apstrīdēto administratīvo aktu skaits.</p> <p>Transporta līdzekļu aizturēšanai nepieciešama infrastruktūra (piem. stāvlaukumi), uz kuriem aizturētos transporta līdzekļus novirzīt.</p>
Specifiska informācija:	Nav.
Finansiālais	Priekšlikumam nav ietekmes uz institūcijas izmaksām.

novērtējums:**Pārbaužu plānošana Valsts darba inspekcijā**

- Situācijas apraksts:** Pētījuma veikšanas brīdī Valsts darba inspekcijā nebija izstrādāts vienots plāns visiem šīs institūcijas veikto pārbaužu veidiem, bet tika izstrādāti vai aktualizēti atsevišķu pārbaudes veidu plāni, kuri izstrādāti pēc dažādām metodikām. Turklāt konkrēto pārbaudāmo objektu izvēle bija deleģēta Valsts darba inspekcijas reģionālajām struktūrvienībām.
- Šāda pārbaužu plānošanas pieeja nedod iespēju saplānot esošos resursus visefektīvākajā veidā, novirzot vairāk resursus tieši prioritārajām riska jomām, optimizēt pārbaužu skaitu viena komersanta darbības vietā un nodrošināt pārdomātu un objektīvu pārbaudāmo riska objektu pārklājumu.
- Ārvalstu prakse:** Nav analizēta.
- Ieteikums:** Iesakām Valsts darba inspekcijai izstrādāt vienotu metodiku visu veicamo pārbaužu plānošanai, nosakot vienotus pamatprincipus apkopojamās informācijas avotiem un saturam, informācijas analīzei, atbildības sadalījumam pārbaudāmo objektu noteikšanai, resursu plānošanai, bet piemērojot pārbaudes tēmai specifisku saturisko analīzi, izlases apjoma noteikšanu un pārbaudāmo vienību atlasē. Kā viena no iespējamām pieejām ir piemērot riska novērtējumu visiem komersantiem kā riska faktorus izmantojot nozaru, nodarbināto skaita, izmantoto iekārtu, strādājošo profesijas u.tml. faktoros.
- Iesakām arī pārbaudāmo objektu atlasē un vienoto pārbaužu plānu noteikt Valsts darba inspekcijas centrālā biroja vadības līmenī, lai mazinātu korupcijas risku un nodrošinātu efektīvāku resursu patēriņu.
- Ieguvumi:** Efektīva institūcijas resursu izmantošana pārbaužu veikšanai, optimizēts pārbaužu biežums vienam komersantam, pamatojoties uz riska novērtējumu, kā arī mazināta neobjektivitāte pārbaudāmo objektu atlasē.
- Riski:** Pārbaužu plāna izmaiņu gadījumā atkarībā no komersantu atrašanās vietas Latvijā var būt nepieciešama institūcijas reģionālo struktūrvienību resursu pārvietošana no vienas struktūrvienības uz citu.
- Specifiska informācija:** Nav.
- Finansiālais novērtējums:** Samazinot kopējo pārbaužu skaitu par 10%, kopējais izmaksu ietaupījums institūcijai būtu 30400 Ls gadā, savukārt, komersantiem izmaksu ietaupījums būtu 102 384 Ls gadā.

Muitas kodu atjaunināšana (ziņojuma 8.11.punkts)

- Situācijas apraksts:** Preču klasifikācija visā ES tiek veikta vienoti saskaņā ar ES Kombinēto nomenklatūru (turpmāk – ES KN), kas noteikta ar Padomes 1987.gada 23.jūlija Regulas (EEK) Nr.2658/87 par tarifu un statistikas nomenklatūru un kopējo muitas tarifu un ikgadējiem grozījumiem tās I pielikumā. No 2010.gada 1.janvāra spēkā ir Eiropas Komisijas (turpmāk – EK) Regula (EK) Nr. 948/2009 (2009.gada 30.septembris), ar ko groza I pielikumu Padomes Regulā (EEK) Nr. 2658/87 par tarifu un statistikas nomenklatūru un kopējo muitas tarifu (ES OV L 287, 31.10.2009.). Atsevišķos gadījumos EK pieņem regulas par atsevišķu preču klasifikāciju.
- Jebkurai personai ir tiesības pieprasīt no muitas dienestiem izdot lēmumu par preces klasifikāciju saskaņā ar ES KN jeb Saistošo izziņu par tarifu (turpmāk – SIT), kas ir svarīgs instruments starptautiskajā tirdzniecībā, jo veicina uzņēmējus vienveidīgi klasificēt preces un nodrošina juridiskās garantijas. SIT ir rakstveida lēmums par kādas noteiktas preces klasifikāciju saskaņā ar ES KN, kas ir juridiski saistoša visām muitas administrācijām ES teritorijā 6 gadu ilgā laika periodā kopš SIT izdošanas datuma, jo Kopienas muitas noteikumi ir

vienādi piemērojami visā Kopienas muitas teritorijā.

Lai nodrošinātu vienotu tarifu un netarifu pasākumu piemērošanu, Latvijas muiža ir izveidojusi un uztur Integrētā tarifa vadības sistēmu (turpmāk – ITVS), kurā ir pieejami arī visi aktuālie un deklarēšanā izmantojamie preču kodi.

ITVS esošie preču kodi tiek ievietoti centralizēti visā ES, un dalībvalstīm pašām nav tiesības izdomāt jaunus preču kodus, izņemot TARIC nacionālos papildkodus, kas paredzēti nacionālo normatīvo aktu prasību integrēšanai informatīvajās sistēmās.

Pētījuma ietvaros vairāki komersanti minēja, ka esošais muitas kodu saraksts, pēc kuriem tiek noteikts muitas nodevas apmērs atkarībā no preces veida, ļoti bieži rada situācijas, kad šie muitas kodi ir novecojuši un neaptver jaunus preču veidus. Tādējādi rodas sarežģījumi muitas procesā pareiza muitas koda identificēšanai un piemērošanai. Visvairāk komersanti vērsa uzmanību uz farmācijas nozari, kurā visvairāk notiek nemitīga jaunu vielu radīšana, bet muitas kodi netiek attiecīgi atjaunināti.

Ārvalstu prakse:	Igaunijā preču klasifikācijas kodiem un to izmaiņām regulāri seko līdzīgi Nodokļu un muitas pārvalde. Institūcijas mājas lapā bez maksas ir pieejamas TARIC, EBTA, ECICS datu bāzes.
Ieteikums:	Iesakām regulārāk apkopot informāciju no Valsts ieņēmumu dienesta Muitas pārvaldes struktūrvienībām, arī vēršoties attiecīgās nozaru asociācijās vai aptaujājot lielākos nozares komersantus, lai iegūtu regulāru informāciju par jaunajiem produktiem (precēm), kuru apkopotā veidā kā priekšlikumus iesniegt Eiropas Komisijai kopējās ES kombinētās nomenklatūras aktualizācijai.
Ieguvumi:	Novērstas domstarpības preču atmuitošanas procesā pareizā koda un nodevas piemērošanā. Kopumā muitošanas process jaunajām precēm var paātrināties.
Riski:	Iegūtā informācija no nozaru asociācijām un komersantiem var būt neprecīza.
Specifiska informācija:	Nav.
Finansiālais novērtējums:	Priekšlikuma ietekme uz izmaksu samazinājumu nav kvantificējama.

Pārbaudes nelegālās nodarbinātības novēršanai

Situācijas apraksts:	Nelegālā nodarbinātība no vienas puses ir darba tiesību pārkāpums no otras puses – nodokļu nemaksāšana, tādējādi Valsts darba inspekcija ļoti bieži organizē kopējas pārbaudes ar Valsts ieņēmumu dienestu, jo šādās pārbaudēs abas institūcijas skata gandrīz vienus un tos pašus dokumentus. Bieži vien šādas pārbaudes ir jāveic ļoti operatīvi, kas prasa abām institūcijām plānot resursus neplānotām pārbaudēm.
Ārvalstu prakse:	Nav analizēta.
Ieteikums:	Valsts darba inspekcijai un Valsts ieņēmumu dienestam savstarpēji jānodrošina informācijas apmaiņa par pārbaudžu rezultātiem, ja pārbaudēs atklāti darba tiesību pārkāpumi, kā arī jānodrošina papildu resursi neplānoto kopējo pārbaudžu operatīvai veikšanai.
Ieguvumi:	Samazināts pārbaudžu skaits komersantam, ja abas institūcijas pārbaudes veic vienlaicīgi, palielināta pārbaudžu rezultativitāte.
Riski:	Kādai no abām institūcijām var nebūt iespējas operatīvi reaģēt un veikt pārbaudi vienlaicīgi ar otru institūciju.
Specifiska	Nav.

informācija:

Finansiālais novērtējums: Priekšlikuma ietekme uz izmaksu samazinājumu institūcijai nav kvantificējama., savukārt, komersantiem izmaksu ietaupījums no pārbaužu skaita samazinājuma būtu 60 000 Ls gadā.

Uzturu bagātinātāju un veterināro zāļu uzraudzība (ziņojuma 4.5.7.punkts)

Situācijas apraksts:	Ievērojot Veselības inspekcijas funkcijas humāno zāļu aprites pārbaudei un Pārtikas un veterinārā dienesta funkcijas uztura bagātinātāju un veterināro zāļu aprites uzraudzību, komersantiem, kuri nodrošina visu šo produktu izplātīšanu, jāsaskaras praksē ar abu institūciju organizētajām pārbaudēm, kur daļēji pārklājas pārbaudāmā dokumentācija, dati un telpas, ko pārbauda un apseko abas institūcijas.
Ārvalstu prakse:	Igaunijā uztura bagātinātājus pārbauda Zāļu valsts aģentūra, pārējās analizētajās valstīs to veic pārtikas uzņēmumus uzraugošās institūcijas.
Ieteikums:	Gadījumos, kad vienā uzņēmumā tirgo gan humānās un veterinārās zāles, gan uztura bagātinātājus, Pārtikas veterinārajam dienestam vai Veselības inspekcijai būtu iespējams savu pārbaudi veikt mazākā apjomā un retāk, daļēji ļaujoties uz otras institūcijas veikto pārbaudu rezultātiem, kuras pārbaudāmo prasību izpildes apjoms ir bijis lielāks. Abām institūcijām ir iespējams vienoties par vienlaicīgi veiktām kopīgām pārbaudēm pie komersanta.
Ieguvumi:	Samazināsies institūciju veikto pārbaudu apjomi un izmaksas, kā arī komersanta izmaksas līdzdalībai pārbaudē.
Riski:	Institūcijām būs jāļauj uz otras institūcijas veikto pārbaudu rezultātiem un jāpārliecinās, ka otras institūcijas pārbaudu apjoms ir pietiekams.
Specifiska informācija:	Nav.
Finansiālais novērtējums:	Priekšlikuma ietekme uz izmaksu samazinājumu nav kvantificējama.

Priekšlikumi izmaiņām izvirzītajās prasībās komersantiem (ziņojuma 5.sadaļa).

Darbības uzsākšana – visi komersanti

Komercreģistra datu pieejamība

Situācijas apraksts:	Saskaņā ar Komerclikuma 1.pantu par komersantu var kļūt tikai reģistrējoties Komercreģistrā un saņemot Komersanta reģistrācijas apliecību. Komerclikuma 7.pants nosaka, ka ikvienam ir tiesības iepazīties ar komercreģistra ierakstiem un komercreģistra iestādei iesniegtajiem dokumentiem un ikvienam pēc rakstveida pieprasījuma iesniegšanas un valsts nodevas samaksas ir tiesības saņemt ziņas par komercreģistra ierakstiem un komersanta reģistrācijas lietā esošo dokumentu izrakstus un kopijas papīra vai elektroniskā formā. Šobrīd Komercreģistra dati glabājas Lursoft datu bāzē, kur elektroniski informācija pieejama tikai par maksu, kas noteikta atkarībā no pieprasīto datu apjoma. Saskaņā ar Lursoft cenrādi maksa par datu vienreizēju skatīšanu (ja nav noformēts abonements) svārstās no 0.06 Ls par komersanta juridiskās adreses un tālruna numura uzzināšanu līdz 16.80 Ls par uzņēmuma izvērstās analīzes
-----------------------------	--

datiem. Komersantiem šādi dati parasti ir nepieciešami, lai pārliecinātos par saviem sadarbības partneriem un to paraksttiesīgajām personām.

Komersants var pieprasīt Uzņēmumu reģistram izsniegt 5 dažāda veida izziņas par Komercreģistrā izdarītajiem ierakstiem ik reizi maksājot 2.00 Ls. Turklāt šādas izziņas parasti tiek pieprasītas, lai iesniegtu citām valsts institūcijām, t.sk. publisko iepirkumu konkursos, dažādu atļauju un licenču saņemšanai, kas var būt vidēji 5-8 reizes gadā. Komersantiem izmaksas saistībā ar izziņu pieprasīšanu veidojas ne tikai no izziņas saņemšanas maksas, bet arī no patērētā laika izziņas pieprasīšanai un saņemšanai klātienē 2 reizes vai izmantojot e-parakstu.

Ar uzņēmumu reģistru datus no Komercreģistra jau šobrīd bez maksas var iegūt xml formātā valsts un pašvaldību institūcijas, neprasot no komersanta ne Komersanta reģistrācijas apliecības kopiju, ne izziņas par Komercreģistra ierakstiem.

Komercreģistra datu iegūšanas maksas pakalpojumu nosacījumus šobrīd paredz līgums ar SIA Lursoft, kura darbības termiņš beidzas 07.08.2011.

Šobrīd komersantiem veidojas administratīvās izmaksas datu iegūšanai no Komercreģistra par sadarbības partneriem un izziņu saņemšanai to tālākai iesniegšanai citās valsts institūcijās, kur institūcijām šie dati pieejami datu apmaiņas formātā bez maksas.

Ārvalstu prakse:

Igaunijā, Dānijā un Somijā komercreģistra numurs tiek piešķirts elektroniski, Igaunijā reģistrācijas apliecību izsniedz pēc pieprasījuma, Dānijā un Somijā ir elektronisks paziņojums (ja pieteikums iesniegts elektroniski).

Igaunijā, Lietuvā, Dānijā un Somijā un Zviedrijā komercreģistra datubāzi administrē pašas institūcijas, tehniskai uzturēšanai (t.sk. izmaiņu programmēšanai) piesaistot ārpalpojumu. Tādējādi visi ieņēmumi par informācijas sniegšanu nonāk institūcijas budžetā nevis ārpalpojumu sniedzējam.

Lietuvā, Igaunijā, Dānijā, Zviedrijā tiek piedāvāti dažāda veida abonementi, kad par noteiktu maksu var skatīt ilgākā laikā vienas datu vienības dažādiem komersantiem vai izvēlēties maksāt par katru informācijas vienību.

Ieteikums:

Pēc komersanta reģistrācijas paredzēt, ka reģistrācijas dati parādās kā Komersanta reģistrācijas numurs un datums Komercreģistrā un nav nepieciešama atsevišķa Komersanta reģistrācijas apliecība papīra versijā.

Lai komersantiem samazinātu administratīvās izmaksas, kas izriet no izmaksām par piekļuvi Lursoft datu bāzei, nākotnē ieteicams paplašināt bez maksas apskatāmo Komercreģistra ierakstu pamatdatu apjomu par katru komersantu (piemēram, paraksttiesīgās personas, pēdējā gada finanšu darbības galvenie rādītāji, komersanta statuss – darbojas, maksātnespēja, likvidēts utt.), maksu nosakot tikai gadījumos, ja dati tiek pieprasīti īpašā griezumā vai apkopojumā, kuru nepieciešams īpaši izveidot no datubāzes datiem.

Citām valsts un pašvaldību iestādēm noteikt par obligātu nepieprasīt komersantiem izziņas par Komercreģistra datiem un savām vajadzībām datu pārbaudei izmantot datus no datu apmaiņas ar Komercreģistru vai arī nodrošināt citas valsts iestādēm tiesības piekļūt Komercreģistra datiem bez maksas.

Ieguvumi:

Samazinātas administratīvās izmaksas komersantiem, jo nav nepieciešams saņemt klātienē komersanta reģistrācijas apliecību (izmaksu samazinājums Uzņēmumu reģistram un komersantam), 2009.gadā reģistrēti 9046 komersanti.

Komersantam nav jāsedz izmaksas par sadarbības partneru datu skatīšanu Komercreģistrā.

Ir aizstāta papīra formātā ziņu sniegšana no vienas iestādes citai iestādei ar iespēju datus skatīt elektroniski.

Riski:

Samazināti ieņēmumi Komercreģistra datubāzes uzturēšanai, ko šobrīd sedz no maksas pakalpojumu ieņēmumiem.

Papildus izdevumi valsts un pašvaldību institūcijām datu apmaiņas nolāstīšanai savās informācijas

sistēmās vai arī sarežģīti uzturēt daudz lietotājus, ja nodrošina piekļuves tiesības visām valsts un pašvaldību institūcijām, kurām dati nepieciešami publiskā iepirkuma līgumu slēgšanai vai citu darījumu kārošanai ar komersantiem, bet nav iespējams savās informācijas sistēmās nolasīt datu apmaiņas formātu.

Specifiska informācija:	Ieteikumu ieviešana saistībā ar maksas pakalpojumiem par datu saņemšanu no Komercreģistra ir skatāma kontekstā ar noslēgto līgumu ar SIA Lursoft, kur valdība šobrīd ir uzdevusi Tieslietu ministrijai izvērtēt alternatīvos risinājumus Komercreģistra uzturēšanai pēc līguma ar SIA Lursoft beigām.
Finansiālais novērtējums:	Izmaksu samazinājums Uzņēmumu reģistram no reģistrācijas apliecības aizstāšanas ar reģistrācijas numuru, būtu 90 000 Ls gadā, savukārt, Komersantam izmaksu ietaupījums veidotos, ja nav klātienē jāiesniedz dokumenti un jāsaņem reģistrācijas apliecība, un nav jāizņem dažādas izziņas to tālākai iesniegšanai citās valsts institūcijās, un tas būtu 102 000 Ls gadā.

Informācijas publicēšana „Latvijas Vēstnesī”

Situācijas apraksts:	<p>Saskaņā ar Komerclikuma 11.pantu visus komercreģistra ierakstus izsludina laikrakstā "Latvijas Vēstnesis", vienlaikus tos publicējot elektroniski. Papildus tam Komerclikumā ir noteikti vēl vairāki gadījumi, kad informācija jāpublicē „Latvijas Vēstnesī”, t.sk.:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Atzinums par mantiskā ieguldījuma novērtēšanu akciju sabiedrībai; ▶ Paziņojums par pieņemto lēmumu par pamatkapitāla samazināšanu; ▶ Paziņojums par akcionāru pirmtiesībām uz jaunās emisijas akcijām; ▶ Paziņojums par akcionāru sapulces sasaukšanu; ▶ Paziņojums uzrādītāja akciju turētājiem; ▶ Reorganizācijas līguma projekta un tā grozījumu reģistrācijas datums un tās komercreģistra lietas numurs, kurā līguma projekts atrodas; ▶ Paziņojums, ka pieņemts lēmums par reorganizāciju vai paziņojums, ka lēmums par reorganizāciju atzīts par spēkā neesošu. <p>Vienas šādas ziņas publikācijas izmaksas „Latvijas Vēstnesī” izmaksā no 8-24 Ls, izņemot atsevišķus gadījumus, kad šādas ziņas tiek publicētas bez maksas. Šādas izmaksas jāsedz vēl papildus valsts nodevai, kas maksājama par ierakstu izdarīšanu Komercreģistrā, turklāt ziņas publikācijas izmaksas ir vidēji 60% apmērā, ja salīdzina ar maksājamo nodevu par ierakstu izdarīšanu.</p> <p>Šādas ziņu publicēšanas izmaksas ir nesamērīgi augstas, pat salīdzinot ar faktisko pakalpojumu par ierakstu izdarīšanu Komercreģistrā.</p>
Ārvalstu prakse:	Nav analizēta.
Ieteikums:	Kaut arī ar 2011.gada 1.janvāri paredzēta „Latvijas Vēstneša” elektroniskā izdevuma publicēšana, samazinot šāda pakalpojuma izmaksas (jaunais cenrādis vēl nav pieejams), tomēr nākotnē nodrošinot tikai elektronisku Komercreģistra ierakstu datu apstrādi un publicējamo ziņu nodošanu „Latvijas Vēstnesim” šādu ziņu publicēšanas izmaksām būtu vēl vairāk jāsamazinās.
Ieguvumi:	Samazināts slogs komersantiem, samazinot izmaksas par Komercreģistrā izdarīto ierakstu publicēšanu.
Riski:	VSIA „Latvijas Vēstnesis”, kas šobrīd nodrošina ziņu publikāciju par ieņēmumiem no ziņu publicēšanas, samazināsies ieņēmumi elektroniskā izdevuma uzturēšanai.
Specifiska informācija:	Ministru kabinetā ir akceptēta „Valsts oficiālo elektronisko publikāciju pieejamības veicināšanas koncepcija”, kas nosaka rīcības plānu oficiālās informācijas elektroniskas pieejamības nodrošināšanai.

Finansiālais novērtējums: Priekšlikumam nav ietekmes uz Uzņēmumu reģistra izmaksu samazinājumu, taču komersantiem nodevu samazinājums vai atcelšana par informācijas publicēšanu veidotu kopējo izmaksu ietaupījumu 333 500 Ls gadā.

PVN reģistrācijas procedūra

Situācijas apraksts: Lai Latvijas nodokļu maksātājs tiktu reģistrēts ar pievienotās vērtības nodokli apliekamo personu reģistrā, tas Valsts ieņēmumu dienesta teritoriālajā iestādē saskaņā ar MK 2006.gada 14.novembra noteikumiem Nr.933 "Likuma "Par pievienotās vērtības nodokli" normu piemērošanas kārtība" iesniedz Iesniegumu reģistrācijai ar pievienotās vērtības nodokli apliekamo personu reģistrā, kurā jānorāda:

- ▶ reģistrācijas numurs;
- ▶ firmas nosaukums;
- ▶ juridiskā adrese;
- ▶ informācija par projektu, kas finansēts no ārvalstu finanšu palīdzības līdzekļiem;
- ▶ ar pievienotās vērtības nodokli apliekamo preču piegāžu un sniegto pakalpojumu kopējā vērtība iepriekšējos mēnešos;
- ▶ kādā datumā ar pievienotās vērtības nodokli apliekamo darījumu vērtības ir sasniegusi vai pārsniegusi 10 000 latu;
- ▶ preču iegādes Eiropas Savienības teritorijā vērtība kārtējā kalendārajā gadā bez nodokļa;
- ▶ datums, kad personas preču iegādes vērtība bez nodokļa Eiropas Savienības teritorijā ir sasniegusi vai pārsniegusi 7 000 latu;
- ▶ komercsabiedrības dalībnieki;
- ▶ ziņas par ārvalstīs atvērtajiem pieprasījuma noguldījuma kontiem;
- ▶ informācija par saimniecisko darbību, kuras veikšanai nepieciešamas speciālas atļaujas, licences, sertifikāti;
- ▶ darbības veidi (NACE);
- ▶ pamatdarbības veids (NACE);
- ▶ informācija par galvenajiem darījuma partneriem (kāda preču/pakalpojumu piegāde/iegāde);
- ▶ informācija, kas apliecina struktūrvienību telpu īpašumtiesības vai nomas tiesības;
- ▶ īpašumā esošo un nomāto pamatlīdzekļu sastāvs un vērtība katrā struktūrvienībā, jānorāda īpašuma izcelsme;
- ▶ informācija, kas apliecina juridiskās adreses telpu īpašumtiesības vai nomas tiesības;
- ▶ nodokļu maksātāja kontaktinformācija.

Valsts ieņēmumu dienesta teritoriālā iestāde izskata reģistrācijas iesniegumu un 15 darbadienu laikā pēc tā saņemšanas reģistrē personu ar PVN apliekamo personu reģistrā. Valsts ieņēmumu dienests izdod pievienotās vērtības nodokļa maksātāja reģistrācijas apliecību, kur var redzēt firmas nosaukumu, kodu ar kādu firma reģistrēta PVN reģistrā un datums.

Saskaņā ar Valsts ieņēmumu dienesta sniegtajiem datiem vienas PVN reģistrācijas apliecības izdošanai tiek patērētas 120 minūtes, kas finansiālā izteiksmē ir 9.96 Ls (ieskaitot administratīvās izmaksas). 2009.gadā izsniegtas 16217 reģistrācijas apliecības, kā izpildei izmantoti aptuveni 56072 Ls.

Ņemot vērā to, ka lielākā daļa no iesniegumā norādītās informācijas jau ir Komercreģistrā reģistrētās ziņas, savukārt, pārējā sniegtā informācija (izņemot datumus, kuros pārsniegti norādīti darījumu apjomi) nav statiska un laikā mainās, nav lietderīgi šo informāciju pārbaudīt pirms komersanta reģistrācijas ar PVN apliekamo personu reģistrā. Šādi komersanti būtu prioritāri jāiekļauj pārbaudāmo komersantu kopā pirmajā(-os) gadā (-os) pēc reģistrācijas, izvērtējot faktisko darbību.

Ārvalstu prakse:

Nav analizēta.

Ieteikums:	Ņemot vērā to, ka aizkavēta komersanta reģistrācija ar PVN apliekamo personu reģistrā neļauj komersantam veikt ar PVN apliekamus darījumus un iekļaut samaksāto PVN kā priekšnodokli, iesakām samazināt reģistrācija nepieciešamo dienu skaitu (šobrīd – 15 dienas), nodrošinot visu nepieciešamo pārbaūžu veikšanu uzreiz pēc reģistrācijas. Kontekstā ar vienas pieturas aģentūras izveides principiem ļaut iesniegumu komersanta reģistrēšanai ar PVN apliekamo personu reģistrā iesniegt arī Uzņēmumu reģistrā kopā ar iesniegumu reģistrēšanai Komercreģistrā. Iesakām izskatīt iespēju neizsniegt reģistrācijas apliecību par komersanta reģistrāciju ar PVN apliekamo personu reģistrā, ziņu par reģistrācijas numuru un datumu norādot PVN apliekamo personu reģistrācijas datubāzē, kas jau šobrīd pieejama Valsts ieņēmumu dienesta mājas lapā.
Ieguvumi:	Samazināts laiks komersantam reģistrējoties ar PVN apliekamo personu reģistrā.
Riski:	Iespējami palielināts pārbaūžu apjoms komersantu darbības pārbaudei, kas nesen reģistrēti ar PVN apliekamo personu reģistrā.
Specifiska informācija:	Nav.
Finansiālais novērtējums:	Prognozētais izmaksu samazinājums Valsts ieņēmumu dienestam pie komersantu reģistrācijas ar PVN apliekamo personu reģistrā, neveicot fiziskās pārbaudes pirms reģistrācijas un neizsniedzot reģistrācijas apliecību, būtu 40% jeb 22 430 Ls. Komersantiem izmaksu samazinājums veidotos, ja nav klātienē jāiesniedz dokumenti un jāsaņem reģistrācijas apliecība, kas kopumā veidotu 160 000 Ls. Samazinot reģistrācijas procesu līdz 3 dienām, komersantiem par 12 dienām palielinātos periods, kurā ar PVN apliekamajiem darījumiem būtu iespējams atgūt samaksāto PVN, taču šis ieguvums nav kvantificējams.

Darbības veikšana – visiem komersantiem (ziņojuma 5.1.sadaļa)

Preču paraugu izņemšana pārbaudēm

Situācijas apraksts:	PTAC un citas kontrolējošās institūcijas ir tiesīgas ņemt paraugus bez maksas, kas īpaši maziem komersantiem rada lielus zaudējumus.
Ārvalstu prakse:	Nav analizēta.
Ieteikums:	Valstij būtu jākompensē pārbaudēm ņemtā produkcija, ja pārbaudes rezultāti norāda uz preces atbilstību, ja pārbaudes rezultāti atklāj pārkāpumus, tad par preces paraugu maksātu tirgotājs / importētājs.
Ieguvumi:	Nodrošināt parauga pirkšanu no komersanta, neradītu komersantam zaudējumus gadījumos, kad visas prasības ir ievērotas.
Riski:	Ieviešot šādu darbību, būtiski palielinātos izmaksas pārbaudes veicējas institūcijai. Būtu nepieciešami lielāki budžeta resursi institūcijai.
Specifiska informācija:	Nav.
Finansiālais novērtējums:	Priekšlikuma ietekme uz institūcijas izmaksu samazinājumu nav nosakāma, jo izmaksas ir tieši atkarīgas no izņemto paraugu preču vērtības.

Atļauja degvielas izmantošanai apkurei (ziņojuma 5.1.15.punkts)

Situācijas	Degvielas kā akcizētās preces izmantošanai apkures vajadzībām VID ir jāsaņem speciālā atļauja
-------------------	---

apraksts:	(izziņa), kuras pielikumā tiek fiksēts iepirkās degvielas daudzums un atlikumi. Šī speciālā veidlapa, kas ir uz vienas lapas, paredz ierobežotu skaitu ierakstu izdarīšanu un bieži ir jāpieprasa jaunas veidlapas noformēšana VID. Saņemot šo veidlapu tikai papīra formātā, tiek lieki tērētas komersanta izmaksas saistībā ar pavadīto laiku veidlapas pieprasīšanai un saņemšanai.
Ārvalstu prakse:	Nav analizēta.
Ieteikums:	Izveidot elektroniskā formātā pieejamu speciālo veidlapu vai arī sākotnējā atļaujā (izziņā) paredzēt iespēju daudz vairāk ierakstiem, kurā var tikt ierakstīts tik liels informācijas apjoms, cik uzņēmējam nepieciešams, lai nebūtu vairākkārtīgi jāpieprasa jauns pielikums papīra formātā.
Ieguvumi:	Samazinātas administratīvās izmaksas komersantiem.
Riski:	Akcīzes preču izsekojamības mazināšanās.
Specifiska informācija:	Nav.
Finansiālais novērtējums:	2009.gadā pārreģistrētas 147 izziņas radot Valsts ieņēmumu dienestam izmaksas 9.65 Ls vienai pārreģistrācijas darbībai. Komersantiem savukārt izmaksas veido 25 Ls par vienu reizi, jo šī izziņa ir jāpieprasa, sagatavojot attiecīgu dokumentāciju, un jāsaņem oriģinālā eksemplārā. Nodrošinot speciālo veidlapu elektroniski, institūcijas izmaksu samazinājums būtu 50% jeb 710 Ls gadā, savukārt, komersantiem izmaksu samazinājums veidotu 3700 Ls.

Dzeramā ūdens monitoringa (ziņojuma 5.1.16.punkts)

Situācijas apraksts:	Ministru kabineta 2003.gada 29.aprīļa noteikumi Nr. 235 „Dzeramā ūdens obligātās nekaitīguma un kvalitātes prasības, monitoringa un kontroles kārtība” attiecas uz virszemes un pazemes ūdeni, kurš neapstrādātā veidā vai pēc speciālas sagatavošanas paredzēts patēriņam cilvēku uzturā, uztura pagatavošanai, izmantošanai mājāsaimniecībā, tirdzniecībā, kā arī izmantošanai pārtikas ražošanā (apstrādē, pārstrādē, konservēšanā), neatkarīgi no piegādes veida (pa ūdensvadu, cisternās vai fasējumā).
-----------------------------	--

Dzeramā ūdens monitoringu īsteno, regulāri laboratoriski pārbaudot dzeramo ūdeni, lai iegūtu informāciju par tā atbilstību vai neatbilstību šo noteikumu nekaitīguma un kvalitātes prasībām, kā arī par pārmaiņām dzeramajā ūdenī. Saskaņā ar šo noteikumu 23.punktu veic kārtējo monitoringu un auditmonitoringu. Pa ūdensvadu iedzīvotājiem piegādātā dzeramā ūdens kārtējo monitoringu veic ūdensapgādes saimnieciskās darbības veicējs (turpmāk - ūdens piegādātājs), bet auditmonitoringu - Veselības inspekcija. Pārtikas uzņēmumos, izņemot ūdens piegādātājus, gan kārtējo monitoringu, gan auditmonitoringu organizē uzņēmuma īpašnieks vai vadītājs (turpmāk - komersants).

Auditmonitoringu neveic, bet reizi divos gados veic kārtējo monitoringu:

- ja dzeramā ūdens kvalitāte nevar ietekmēt pārtikas produkta nekaitīgumu, pilnvērtīgumu un patērētāju veselību;
- pārtikas aprītē iesaistītajos uzņēmumos, kuriem dzeramais ūdens tiek piegādāts pa publiskajām ūdensapgādes sistēmām.

Dzeramā ūdens monitoringa veidi:

- kārtējais monitoringa (regulāras pārbaudes), lai iegūtu informāciju par dzeramā ūdens mikrobioloģiskajiem, organoleptiskajiem un fizikāli ķīmiskajiem rādītājiem atbilstoši šo noteikumu 2.pielikumam, kā arī lai iegūtu informāciju par dzeramā ūdens apstrādes efektivitāti;

- auditmonitorings (audita pārbaudes), lai noteiktu, vai dzeramais ūdens atbilst visiem šajos noteikumos noteiktajiem kvalitātes un nekaitīguma rādītājiem. Veicot auditmonitoringu, dzeramajam ūdenim nosaka visus rādītājus, izņemot gadījumu, ja ūdens piegādātājs vai komersants pierāda vai ja Veselības inspekcijai ir pietiekama informācija, ka konkrētā ūdens paraugu ņemšanas vietā nav iespējama tāda vielas koncentrācija, kas varētu pārsniegt attiecīgā rādītāja maksimāli pieļaujamo normu. Tad šo rādītāju auditormonitoringā var nenoteikt.

Šo noteikumu 24.punktā minētajā gadījumā kārtējo monitoringu finansē ūdens piegādātājs, bet auditmonitoringu finansē no valsts budžeta līdzekļiem. Šo noteikumu 1) un 2) apakšpunktā minētajos gadījumos monitoringu finansē komersants. Šo noteikumu 3) un 4) apakšpunktā minētajos gadījumos monitoringu finansē ūdens piegādātājs vai komersants, kas ir piegādājis ūdeni.

Dzeramā ūdens piegādātāji un komersanti katru gadu (līdz kārtējā gada sākumam) izstrādā monitoringa programmu. Ūdens piegādātājs un komersants to saskaņo ar Veselības inspekciju. Veselības inspekcija izveido un uztur datubāzi, kurā atspoguļo saskaņotās monitoringa programmas. Ūdens piegādātājs un komersants var monitoringa programmā iekļaut arī tos ūdens testēšanas rezultātus, kas iegūti ūdens piegādātāja un komersanta veiktās paškontroles sistēmas ietvaros, veicot pārbaudi šo noteikumu 37.punktā minētajās laboratorijās, ja tajās izmantotās metodes atbilst šo noteikumu 37. un 38.punktā minētajām prasībām.

Ūdens piegādātājs informē Veselības inspekciju par kārtējā monitoringa rezultātiem. Ūdens piegādātājs atbild par sniegtās informācijas pareizību un patiesumu. Veselības inspekcija informē ūdens piegādātāju par auditmonitoringa rezultātiem.

Komersants par monitoringa rezultātiem informē Veselības inspekciju un Pārtikas un veterināro dienestu atbilstoši Ministru kabineta 2003.gada 29. aprīļa noteikumu Nr. 235 „Dzeramā ūdens obligātās nekaitīguma un kvalitātes prasības, monitoringa un kontroles kārtība, (turpmāk – noteikumi Nr.235), 31¹ punktam neattiecas uz komersantiem, kuriem dzeramais ūdens tiek piegādāts, izmantojot publisko ūdens apgādes sistēmu. Komersants atbild par sniegtās informācijas pareizību un patiesumu.

Ja, veicot monitoringu, konstatēta dzeramā ūdens neatbilstība šo noteikumu prasībām un:

- monitoringu ir veikusi Veselības inspekcija, tā rakstiski informē Pārtikas un veterinārā dienesta attiecīgo struktūrvienību;
- monitoringu ir veicis ūdens piegādātājs, tas rakstiski informē Veselības inspekciju;
- monitoringu ir veicis komersants, tas rakstiski informē Veselības inspekciju un Pārtikas un veterinārā dienesta attiecīgo struktūrvienību.

Dzeramā ūdens laboratorisko pārbaudi veic laboratorijā, kas akreditēta sabiedrības ar ierobežotu atbildību “Standartizācijas, akreditācijas un metroloģijas centrs” Latvijas Nacionālajā akreditācijas birojā atbilstoši standartam LVSENISO/IEC17025:2005 "Testēšanas un kalibrēšanas laboratoriju kompetences vispārīgās prasības", vai citas Eiropas Savienības dalībvalsts institūcijā, par kuru Ekonomikas ministrija ir publicējusi paziņojumu laikrakstā "Latvijas Vēstnesis".

Ja konstatē ūdens kvalitātes prasību pārkāpumu un nepieciešamību aizsargāt patērētāju veselību vai nav veikti korektīvie pasākumi, lai novērstu ūdens neatbilstību šo noteikumu prasībām, Veselības inspekcija par to rakstiski informē attiecīgo pašvaldību un Pārtikas un veterinārā dienesta struktūrvienību. Kontroles institūcijas rīkojas saskaņā ar šo noteikumu 40.2.apakšpunktu.

Šo noteikumu ievērošanu kontrolē:

- Pārtikas un veterinārais dienests - pārbaudot dzeramo ūdeni, ko izmanto pārtikas uzņēmumos, izņemot ūdensapgādes uzņēmumus;
- Veselības inspekcija — publiskajos dzeramā ūdens apgādes objektos no ūdens ņemšanas vietas līdz patērētājam.

Prasība par monitoringa programmas izstrādāšanu dzeramajam ūdenim būt jāizvērtē, jo par ūdens kvalitāti atbild ūdens piegādātāji un rezultāti nevar tikt viennozīmīgi attiecināti uz konkrēto restorānu.

Kā arī pārbaude nedod īpašu rezultātu, ja to veic tikai reizi gadā un kopumā ir ļoti mazs "slikto" gadījumu skaits. un teorētiski analizēm var aizvest arī no citurienes ņemtu ūdeni, ja vien paraugus neņem pašas kontrolējošās institūcijas.

ES līmenī prasības dzeramā ūdens monitoringam nosaka Padomes 1998.gada 3.novembra Direktīva 98/83/EK par dzeramā ūdens kvalitāti. Atbilstoši šai direktīvai tiek noteikti uzņēmumi, kam ir vai nav jāveic dzeramā ūdens monitorings.. Piemēram, Itālijā mazajiem uzņēmumiem dzeramā ūdens pārbaudes nav jāveic.

Ārvalstu prakse:	Igaunijā līdzīgi kā Latvijā ūdens kvalitātes uzraudzību veic Veselības pārvalde, ūdens resursu uzraudzību vides aizsardzības institūcijas. Zviedrijā ūdens kvalitāti pārbauda Nacionālā pārtikas administrācija.
Ieteikums:	Dzeramā ūdens monitoringa ietvaros izvērtēt šādus ieteikumus: <ul style="list-style-type: none"> - Samazināt dzeramā ūdens monitoringa pasākumu intensitāti jeb analīžu veikšanas biežumu, izstrādājot kritērijus, saskaņā ar kuriem tiek noteikts pārbažu biežums dažādiem komersantiem (piemēram, atkarībā no ūdensvadu stāvokļa jaunās un vecās ēkās u.tml.). - Izvērtēt nepieciešamību komersantam monitoringa rezultātus iesniegt uzreiz divās institūcijās - Veselības inspekcijā un Pārtikas un veterinārajā dienestā, piemēram, gadījumā, ja ražotājam ir savs urbums, tad noteikt tikai vienu kontrolējošo institūciju. Pārskatīt iespējamo funkciju dublēšanos abu institūciju starpā. - Izvērtēt prasību par dzeramā ūdens monitoringa programmas izstrādāšanu, jo par ūdens kvalitāti atbild ūdens piegādātāji un rezultāti nevar tikt viennozīmīgi attiecināti uz konkrēto restorānu. Iespējams, šo prasību kā obligātu var noteikt pirmo reizi atverot restorānu, un pēc tam kontroli veicot tikai pēc kādām īpašām izmaiņām (piemēram, jauni urbumi, ūdenspiegādes sistēmas u.tml.). Noteikt, ka samaksa veicama tikai par pirmo obligāto pārbaudes reizi; - Noteikt vienotus standartus ūdens piegādātājiem, jo restorāni pēc būtības paši ir ieinteresēti nodrošināt veselībai nekaitīgu ūdeni, tādējādi saglabājot savu labo reputāciju.
Ieguvumi:	Samazinātas administratīvās izmaksas komersantiem, jo, samazinot dzeramā ūdens monitoringa pasākumu intensitāti, piesaistot dzeramā ūdens monitoringu telpām (nevis komersantam), kā arī samazinot iesniedzamo pārskatu skaitu dažādās institūcijās, tiks veicināta komercdarbība.
Riski:	Retāk veicot dzeramā ūdens monitoringu, pastāv risks, ka atsevišķos gadījumos komersanti pārtikas ražošanā var izmantot nekvalitatīvu dzeramo ūdeni.
Specifiska informācija:	Nav.
Finansiālais novērtējums:	Priekšlikumam nav ietekmes uz institūcijas izmaksu samazinājumu, savukārt, komersantiem izmaksu samazinājums būtu 100 000 Ls gadā.

Nozarēm specifiskie ieteikumi (ziņojuma 6.sadaļa)

Pārtikas produktu ražošana (NACE 10) (ziņojuma 6.1.sadaļa)

Darbinieku kvalifikācija pārtikas uzņēmumā (ziņojuma 6.1.1.punkts)

Situācijas apraksts:	Ministru kabineta 2005.gada 14.jūnija noteikumi Nr. 409 „Pārtikas aprītē nodarbināto personu profesionālās kvalifikācijas prasības” nosaka pārtikas aprītē nodarbināto personu (turpmāk — darbinieks) profesionālās kvalifikācijas prasības, kvalifikācijas iegūšanas kārtību un uzraudzību. Saskaņā ar šo noteikumu 3.punktu darbinieka profesionālo kvalifikāciju apliecina profesionālo izglītību vai kvalifikāciju apliecinošs dokuments, kas izsniegts normatīvajos aktos par profesionālo izglītību noteiktajā kārtībā, vai ārvalstīs iegūts profesionālo izglītību vai kvalifikāciju apliecinošs dokuments, kas Latvijā atzīts normatīvajos aktos par profesionālās kvalifikācijas atzīšanu noteiktajā kārtībā. Pašreiz darba tirgū nav pieejami pietiekams skaits speciālistu ar normatīvajos aktos paredzēto profesionālo kvalifikāciju, taču ir pieejami speciālisti ar ilgstošu pieredzi šajā jomā.
Ārvalstu prakse:	Igaunijā pārtikas uzņēmumos strādājošajiem tiešā saskarē ar pārtiku jābūt attiecīgām profesionālajām zināšanām, nav obligāta profesionālā izglītība. Somijā ir jāiegūst noteikts sertifikāts par higiēnisko prasību pārzināšanu.
Ieteikums:	Paredzēt grozījumu normatīvajā regulējumā, nosakot, ka darbiniekam papildus profesionālās izglītības vai kvalifikāciju apliecinošam dokumentam jābūt arī praktiskai pieredzei. Papildus izvērtēt iespēju iekļaut nosacījumu, ka darbiniekam, kurš minētajā nozarē strādā ilgstoši, nav nepieciešams iegūt normatīvajos aktos noteikto izglītību.
Ieguvumi:	Veicināta komercdarbība, paredzot iespēju piesaistīt kvalificētāku personālu. Atvieglotas prasības darbiniekiem, kuri ilgstoši jau strādā minētajā nozarē, tomēr saskaņā ar esošo normatīvo regulējumu viņiem formāli ir jāiegūst atbilstoša izglītība.
Riski:	Grūtības integrēt profesionālās izglītības iestāžu beidzējus darba tirgū neesošās darba pieredzes dēļ.
Specifiska informācija:	Nav.
Finansiālais novērtējums:	Priekšlikumam nav tieša ietekme uz izmaksu samazinājumu institūcijai un komersantiem.

Izmitināšana (NACE 55) (ziņojuma 6.2.sadaļa)

Ēdināšanas pakalpojumi (NACE 56) (ziņojuma 6.3.sadaļa)

HACCP (kvalitātes standarta) prasību atvieglojumi mazajiem ēdināšanas uzņēmumiem (ziņojuma 6.3.3.punkts)

Situācijas apraksts:	HACCP – pārtikas uzņēmuma paškontroles sistēma, drošas un nekaitīgas pārtikas aprītei, kura iekļauj sevī katra pārtikas aprītes posma uzraudzību un analīzi, nosaka posmus pārtikas aprītē, kuri ir kritiski (bīstami) pārtikas drošībai un nekaitīgumam un ievieš efektīvas kontroles un uzraudzības procedūras šajos posmos. ES līmenī Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 852/ 2004 (2004.gada 29.aprīlis) par pārtikas produktu higiēnu 5.panta 1.punktā ir noteikts, ka pārtikas aprītē iesaistītie tirgus dalībnieki ievieš, īsteno un saglabā saskaņā ar HACCP principiem izveidotu pastāvīgu procedūru vai
-----------------------------	---

procedūras. 5.panta 2.punkts ietver šādus HACCP principus:

- a) tādu apdraudējumu noteikšanu, kas jāaizkavē, jānovērš vai jāsamazina līdz pieļaujamam līmenim;
- b) kritisko kontrolpunktu noteikšanu tajā posmā vai posmos, kur kontrole ir būtiska, lai aizkavētu vai novērstu apdraudējumu vai lai to samazinātu līdz pieļaujamam līmenim;
- c) tādu kritisko robežu noteikšanu kritiskajos kontrolpunktos, kas, aizkavējot, novēršot vai samazinot noteiktos apdraudējumus, nošķir pieņemamus rezultātus no nepieņemamiem;
- d) efektīvu uzraudzības procedūru noteikšanu un īstenošanu kritiskajos kontrolpunktos;
- e) korektīvu rīcību noteikšanu, ja uzraudzība norāda, ka kritiskais kontrolpunkts netiek kontrolēts;
- f) regulāri veicamu procedūru izveidošanu, lai pārliecinātos, ka a) un e) apakšpunktos izklāstītie pasākumi ir efektīvi; un
- g) dokumentu un uzskaites ieviešanu, kas atbilst pārtikas aprites uzņēmumu veidam un lielumam, lai parādītu a) līdz f) apakšpunktā izklāstīto pasākumu efektīvu piemērošanu.

Regulas preambulā ir noteikts, ka HACCP prasībām jābūt pietiekami elastīgām, lai tās varētu piemērot jebkādos apstākļos, arī mazajiem uzņēmumiem.

Regulas 5.panta 4.punkts nosaka, ka pārtikas aprītē iesaistītie tirgus dalībnieki iesniedz kompetentām iestādēm to noteiktā veidā pierādījumus par atbilstību HACCP principiem, ņemot vērā pārtikas aprītē iesaistītā uzņēmuma veidu un lielumu. Regulas pielikumos ir atsevišķi nodalīti nosacījumi, kuri attiecināmi uz pārtikas aprītē iesaistītajiem tirgus dalībniekiem, kuri veic primāro ražošanu (I.pielikums) un tādiem dalībniekiem, kuri darbojas kādā no pārtikas ražošanas, pārstrādes un izplatīšanas posmiem pēc primārās ražošanas posma (II.pielikums).

Šī regula neattiecas uz:

- a) primāro ražošanu, kas paredzēta patēriņam savā uzturā;
- b) pārtikas sagatavošanu, apstrādi vai glabāšanu mājās patēriņam savā uzturā;
- c) ražotāja veiktu pamatproduktu tiešo piegādi nelielos daudzumos galapatērētājam vai vietējiem mazumtirdzniecības uzņēmumiem, kas tieši apgādā galapatērētāju;
- d) savākšanas centriem un miecētavām, kas atbilst pārtikas aprites definīcijai tikai tādēļ, ka apstrādā izejvielas želaīna vai kolagēna ražošanai.

Eiropas Komisijas ir sagatavojusi informatīvu materiālu „Metodiskie norādījumi pēc HACCP principiem izveidoto procedūru īstenošanai un HACCP principu īstenošanas atvieglošanai noteiktos pārtikas aprītē iesaistītos uzņēmumos”, kurā ietverti potenciāli piemērojamie atvieglojumi.

LR līmenī Pārtikas aprites uzraudzības likuma 8.panta 1.punktā ir noteikts, ka pārtikas uzņēmuma pienākums ir veikt paškontroli, novērst jebkuru darbību vai procesu, kas nelabvēlīgi ietekmē pārtikas nekaitīgumu, un nodrošināt attiecīgās pārtikas aprites drošības procedūras vai kontroles pasākumus, to ieviešanu pārtikas saglabāšanā un pārbaudē.

MK noteikumu Nr. 409, „Pārtikas aprītē nodarbināto personu profesionālās kvalifikācijas prasības” 11.punktā ir noteikts, ka „darbiniekam, kas kādā pārtikas aprites posmā vada uzņēmuma pārtikas nekaitīguma nodrošināšanas sistēmu, nepieciešams dokuments, kurš apliecina darbinieka zināšanas pārtikas nekaitīguma nodrošināšanā”. Pamatojoties uz šo prasību, vairāki Latvijas apmācību uzņēmumi piedāvā iegūt sertifikātu par HACCP kursa apgūšanu.

ES līmeņa normatīvais regulējums nosaka tikai vispārīgas HACCP prasības un izņēmuma gadījumus, un tas ir attiecināms uz visām ES dalībvalstīm. LR līmenī detalizētāka HACCP prasību piemērošanas kārtība nav izstrādāta. Tādējādi rodas situācija, ka HACCP prasības vienādā apmērā

tiiek piemērotas dažāda lieluma komersantiem.

HACCP prasības ir ļoti apjomīgas, turklāt to ieviešanas pieeja var būt atšķirīga. Katrā struktūrvienībā (ēdināšanas nozares uzņēmumos) ir nepieciešams izstrādāt „lielo grāmatu”. Papildus nepieciešams ņemt vērā, ka regulāri jāseko līdzi daudzajām izmaiņām normatīvajos aktos, lai veiktu nepieciešamās izmaiņas konkrētā komersanta sistēmā. Šādu prasību ieviešana mazajiem ēdināšanas uzņēmumiem ir praktiski finansiāli neiespējama.

Ārvalstu prakse:	Nav analizēts.
Ieteikums:	Izstrādāt LR līmenī atvieglotu HACCP prasību variantu, kuros sniegt vadlīnijas pārtikas drošības prasību ievērošanai mazajiem ēdināšanas uzņēmumiem. Atvieglot kārtību, kādā veicama jomu regulējošo normatīvo aktu grozījumu uzraudzība, piemēram, ievieojot informāciju par visiem veiktajiem grozījumiem reizi nedēļā Pārtikas un veterinārā dienesta mājas lapā.
Ieguvumi:	Izstrādājot HACCP prasību atvieglotā varianta vadlīnijas mazajiem ēdināšanas uzņēmumiem, tās tiktu pielāgotas tieši LR komersantu vajadzībām, tādējādi samazinot mazo komersantu administratīvās izmaksas. Atvieglota jomu regulējošo normatīvo aktu grozījumu uzraudzība.
Riski:	Pastāv risks, ka HACCP prasību atvieglojumu kritēriju definēšana var būt apgrūtināta, kā arī samazināta pārtikas drošība pārtikas aprites ķēdē.
Specifiska informācija:	Nav.
Finansiālais novērtējums:	Priekšlikuma ietekme uz izmaksu samazinājumu institūcijai un komersantiem nav nosakāma, jo ir atkarīga no konkrētā komersanta darbības vietas un apstākļiem.

Ēku būvniecība (NACE 41), inženierbūvniecība (NACE 42), specializētie būvdarbi (NACE 43) (ziņojuma 6.4.sadaļa)

Būvkomersantu sertifikācija un reģistrācija (ziņojuma 8.7.punkts)

Situācijas apraksts:	Saskaņā ar Būvniecības likuma 10.pantu, lai veiktu komercdarbību vienā vai vairākās būvniecības jomās, kurās fiziskajai personai patstāvīgai darbībai saskaņā ar šā likuma 8.panta pirmo daļu nepieciešams būvprakses vai arhitekta prakses sertifikāts, kas izsniegts saskaņā ar Būvniecības likumu un Ministru kabineta 2003.gada 8.jūlija noteikumiem Nr.383 „Noteikumi par būvprakses un arhitekta prakses sertifikātu piešķiršanu, reģistrēšanu un anulēšanu”, komersantam jāreģistrējas būvkomersantu reģistrā. Ministru kabineta 2005.gada 28.jūnija noteikumi Nr.453 "Būvkomersantu reģistrācijas noteikumi" nosaka kārtību, kādā komersantu reģistrē, pārreģistrē un izslēdz no būvkomersantu reģistra, kā arī reģistra datu saturu un izmantošanas kārtību. Pēc būtības būvniecības procesā iesaistīto speciālistu sertifikācija apliecina noteiktu profesionālās kvalifikācijas līmeni, savukārt reģistrēšana nodrošina šo speciālistu iekļaušanu vienotā reģistrā, kurā jebkuram pasūtītājam ir iespēja iegūt informāciju par sertificētajiem speciālistiem. Pēc institūciju un komersantu sniegtās informācijas sertifikāta iegūšanai nosakot pietiekami skaidrus noteikumus par prasīto izglītības līmeni noteiktā jomā un nepieciešamo pieredzi šajā jomā, ir iespējams uzstādīto noteikumu pārbaudi veikt pie speciālista reģistrācijas būvkomersantu reģistrā, atsakoties no sertificēšanas procedūras.
-----------------------------	---

Ārvalstu prakse:	Lietuvā, Igaunijā un Dānijā pastāv būvniecībā iesaistīto speciālistu sertifikācijas prasības atkarībā no plānotās darbības veida. Lietuvā Būvniecības produktu sertifikācijas centrs veic būvuzraugu un būvniecības uzņēmumu sertifikāciju un pieņem pieteikumus būvniecības uzņēmumu atestācijai, kuru veic Vides ministrija.
Ieteikums:	Izvērtēt iespēju apvienot būvniecības procesa dalībnieku (arhitektu, būvuzraugu un būvekspertu) sertificēšanas un reģistrēšanas procedūru, nodrošinot priekšnoteikumi pārbaudi pie reģistrācijas procedūras. Reģistrēšanas procedūru nepieciešams elektronizēt.
Ieguvumi:	Atvieglotas prasības un izmaksas speciālistiem reģistrēties būvkomersantu reģistrā.
Riski:	Var notikt profesionāļu kvalitātes kontroles samazināšanās
Specifiska informācija:	Nav.
Finansiālais novērtējums:	Vienkāršojot Būvkomersantu sertificēšanas un/vai reģistrēšanas procedūru, samazinātos sertificējošo institūciju un Ekonomikas ministrijas institūciju izmaksas, kā arī komersantu izmaksas, taču konkrētais izmaksu ietaupījuma apjoms ir atkarīgs no izvēlēta risinājuma.

Būvju uzmērīšanas nodošana privātajam tirgum (ziņojuma 8.15.punkts)

Situācijas apraksts:	<p>Nekustamā īpašuma kadastrālās uzmērīšanas jomā objekti tiek pamatā iedalīti divās grupās kā zeme un būves. Zemju kadastrālā uzmērīšana ir nodota izpildei privātajam sektoram, savukārt, Nekustamā īpašuma valsts kadastra likuma 30.pants nosaka, ka būves un telpu grupas kadastrālo uzmērīšanu veic Valsts zemes dienests.</p> <p>Cenas par nekustamā īpašuma noteikšanas procesa ietvaros veicamajiem darbiem šobrīd ir noteiktas ar 2006. gada 14. februāra MK noteikumiem Nr. 147 "Noteikumi par Valsts zemes dienesta sniegto maksas pakalpojumu cenrādi". Samaksas kārtību par Valsts zemes dienesta sniegtajiem maksas pakalpojumiem nosaka 2009. gada 14. jūlija MK noteikumi Nr. 770 "Valsts zemes dienesta sniegto maksas pakalpojumu samaksas kārtība".</p> <p>Ēkas vai būves kadastrālās uzmērīšanas kārtība noteikta Ministru kabineta 2007. gada 20. marta noteikumi Nr. 182 „Noteikumi par nekustamā īpašuma objekta noteikšanu”.</p> <p>2010.gada 7.jūnijā ministrijām saskaņošanai ir nodots precizētais variants Būvju kadastrālās uzmērīšanas procesa attīstības koncepcijai, kas nosaka alternatīvos variantus šī procesa izpildes organizācijai.</p> <p>Svarīgi atzīmēt, ka būvju būvniecības procesā vairākos posmos jau tiek veikti attiecīgi būves apjoma mērījumi, lai salīdzinātu faktiskās būves izmērus ar tehniskajā projektā paredzētajiem mērījumiem, tādējādi visa nepieciešamā informācija datu reģistrācijai Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā.</p>
Ārvalstu prakse:	<p>Visās valstīs būvju kadastrālā uzmērīšana nodota privātajam sektoram, kur to veic sertificēti būvju kadastrālās uzmērīšanas veicējs. Lielākajā daļā „veco” ES dalībvalstu būvju kadastrālā uzmērīšana tiek organizēta būvniecības procesa ietvaros.</p> <p>Dānijā, Somijā un Zviedrijā būvju uzmērīšanas darba kvalitāti uzrauga institūcijas, kuras pieņem datus reģistrācijai kadastra reģistros, Čehijā uzraudzību veic Čehijas uzmērīšanas, karšu un kadastru biroja (COSMC) Kadastra inspekcija, Igaunijā – arī vietējās pašvaldības būvniecības procesa ietvaros.</p>
Ieteikums:	Ņemot vērā to, ka kopumā valstī atlikušo esošo būvju skaits, kam nav veikta kadastrālā uzmērīšana un dati nav reģistrēti Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā ir procentuāli neliels, nākotnē būtu iespējams jauno vai rekonstruēto būvju (ja veiktas izmaiņas

būves apjomos vai sadalījumā) kadastrālo uzmērīšanu organizēt būvniecības procesa ietvaros, lai izvairītos no atsevišķas nepieciešamības piesaistīt papildu būvju kadastrālās uzmērīšanas veicējs pakalpojumus kadastrālās uzmērīšanas veikšanai un datu reģistrācijai.

Ieguvumi:	Nododot būvju kadastrālās uzmērīšanas funkciju privātajam sektoram, tiktu veicināta komercdarbību, turklāt samazinātos komersantu izmaksas, atkārtoti neveicot būvju kadastrālo uzmērīšanu.
Riski:	Var samazināties sniegtā pakalpojuma kvalitāte, kas atkarīga no privātā sektora būvju kadastrālās uzmērīšanas veicējs kompetences un profesionalitātes. Būvju kadastrālās uzmērīšanas rezultāti par viena nekustamā īpašuma daļām atšķirsies no kopējiem būves apmēriem, ja visas būves uzmērīšanu neveiks viens būvju kadastrālās uzmērīšanas veicējs. Samazināsies finansējums Valsts zemes dienesta funkciju izpildei.
Specifiska informācija:	2010.gada 7.jūnijā ministrijām saskaņošanai ir nodots precizētais variants Būvju kadastrālās uzmērīšanas procesa attīstības koncepcijai, kas nosaka alternatīvos variantus šī procesa izpildes organizācijai.
Finansiālais novērtējums:	Būvju kadastrālās uzmērīšanas procesa attīstības koncepcijā jau sniegts detalizēts finansiālais novērtējums katram no izskatītajiem attīstības scenārijiem.

Publiskās apspriešanas prasību precizēšana (ziņojuma 8.9.punkts)

Situācijas apraksts:	Šobrīd Būvniecības likuma 12.pantā noteiktie principi, kas nosaka nepieciešamību organizēt būves publisku apspriešanu, ir pārāk vispārīgi definēti, kas rada iespēju apstrīdēt vēlākā būvniecības procesa gaitā izsniegto būvatļauju, pamatojoties uz citādu subjektīvu spriedumu nekā to pieņēmusi pašvaldība. Būvniecības likumā noteiktie principi paredz, ka pašvaldība, pirms tā pieņem lēmumu par būvniecību, nodrošina paredzētās būves publisku apspriešanu, ja būve būtiski: <ol style="list-style-type: none"> 1) pasliktina iedzīvotāju sadzīves apstākļus; 2) samazina nekustamā īpašuma vērtību; 3) ietekmē vidi, bet tai nav nepieciešams ietekmes uz vidi novērtējums saskaņā ar likumu "Par ietekmes uz vidi novērtējumu". <p>Šādi definēti principi jau šobrīd rada virkni iedzīvotāju jeb trešo pušu sūdzību, kas balstītas uz subjektīvu vērtējumu attiecībā par sadzīves apstākļu pasliktināšanu vai nekustamā īpašuma vērtības samazināšanu.</p>
Ārvalstu prakse:	Lietuvā, Igaunijā un Somijā būvniecības ieceres sabiedriskā apspriešana netiek organizēta, jo sabiedriskā apspriešana jau notikusi pie teritoriālā plānojuma izstrādes. Igaunijā pašvaldības tomēr var izvēlēties sabiedrisko apspriešanu organizēt, ja uzskata par nepieciešamu.
Ieteikums:	Sabalansējot dažādu indivīdu intereses ar sabiedrības interesēm, pašvaldībai būtu jābūt tiesībām pieņemt galēju lēmumu par būves publiskās apspriešanas nerīkošanu, lai lieki neuzliktu administratīvās barjeras komersantiem un radītu pienākumu pašvaldībai šādas apspriešanas rīkot, kad tas nav nepieciešams, līdz attiecīgās būvatļaujas izsniegšanai. Papildus būtu nepieciešams precīzāk definēt principus, kas nosaka nepieciešamību rīkot publisko apspriešanu, raksturojot būves apjomus, būves izmantošanas veidus un citus salīdzināmus vai mērāmus rādītājus, kas objektīvāk noteiktu būves, kurām nepieciešama publiskā apspriešana.
Ieguvumi:	Skaidrāki kritēriji pašvaldībām lēmumu pieņemšanai un mazāk apstrīdētu pašvaldības lēmumu, kā rezultātā paātrinātos būvniecības procesa norise.

Riski:	Arī pilnveidotie kritēriji, kas nosaka nepieciešamību organizēt publisko apspriešanu, var tikt subjektīvi interpretēti, kas varētu samazināt esošās problēmas apmērus, bet neatrisinās problēmu no prasību izpildes viedokļa. Pilnveidotie kritēriji var radīt situāciju, ka faktiski sanāk lielāks skaits objektu, kuriem būs nepieciešama sabiedriskā apspriešana, nekā tas ir šobrīd.
Specifiska informācija:	Šobrīd ir izstrādāta jaunā Būvniecības likuma redakcija, kas paredz izmaiņas būvniecības saskaņošanas kārtībā, skaidrāk definējot būvniecības procesā iesaistīto pušu lomu un atbildību. Paralēli tiek sagatavota arī jauna Vispārīgo būvnoteikumu redakcija, kas noteiks jaunu būvniecības sabiedriskās apspriešanas kārtību, taču šī kārtība ziņojuma sagatavošanas brīdī vēl nav detalizēti izstrādāta, lai varētu izprast paredzētās izmaiņas.
Finansiālais novērtējums:	Priekšlikumam nav tiešas ietekmes uz institūcijas izmaksu samazinājumu, savukārt komersantiem izmaksu samazinājums ir atkarīgs no plānotā būvniecības projekta.

Būvniecības ieceres stadijas vienkāršošana (ziņojuma 8.8.punkts)

Situācijas apraksts:	Ministru kabineta 1997.gada 1.aprīļa noteikumu Nr. 112 „Vispārīgie būvnoteikumi” 3.daļā ir ietvertas būvprojektēšanas sagatavošanas prasības, tajā skaitā būvniecības iesnieguma – uzskaites karte (noteikumu 1.pielikums), kā arī būvniecības iesnieguma - uzskaites kartes izskatīšanas kārtība. Būvniecības ieceres stadija būvniecības procesā uzliek lielas administratīvās izmaksas komersantiem un arī pašvaldībai, jo lielākā daļa informācijas Būvniecības iesnieguma – uzskaites kartē ir dati par nekustamo īpašumu, t.sk. kadastrālā informācija un īpašumtiesību jautājumi. Informācija par pašu būvniecības ieceri ir salīdzinoši neliela daļa. Turklāt izsniedzot Plānošanas un arhitektūras uzdevumu, pašvaldības lielākoties tajā ieraksta informāciju, kas jau pieejama no LR normatīvajiem aktiem un pašvaldības noteikumiem.
Ārvalstu prakse:	Nav analizēta.
Ieteikums:	Būvniecības ieceres stadija jāatceļ vai tajā jāsamazina administratīvās informācijas pieprasīšana no komersantiem, kas neraksturo pašu būvniecības ieceri un jāsamazina normatīvo aktu normu izklāstīšana plānošanas un arhitektūras uzdevumā. Nepieciešamo kadastrālo informāciju un informāciju par īpašumtiesībām pašvaldība var saņemt no Valsts zemes dienesta un/vai Zemesgrāmatas, noslēdzot savstarpējās sadarbības līgumus.
Ieguvumi:	Samazinātas administratīvās izmaksas komersantiem, samazinot būvniecības iesnieguma – uzskaites kartē iekļaujamās informācijas apjomu,
Riski:	Atceļot būvniecības ieceres stadiju, var palielināties pašvaldības teritorijas plānam vai LR normatīvo aktu prasībām neatbilstošu būvprojektu skaits un šādi trūkumi var radīt zaudējumus būvniecības pieteicējam, ja neatbilstība normatīvo aktu prasībām tiek atklāta būvprojekta izstrādes stadijā.
Specifiska informācija:	Šobrīd ir izstrādāta jaunā Būvniecības likuma redakcija, kas paredz izmaiņas būvniecības saskaņošanas kārtībā, skaidrāk definējot būvniecības procesā iesaistīto pušu lomu un atbildību. Paralēli tiek sagatavota arī jauna Vispārīgo būvnoteikumu redakcija, kas noteiks jaunu būvniecības ieceres saskaņošanas kārtību, taču šī kārtība ziņojuma sagatavošanas brīdī vēl nav detalizēti izstrādāta, lai varētu izprast paredzētās izmaiņas.
Finansiālais novērtējums:	Atkarībā no būvniecības ieceres apjoma un sarežģītības pašvaldību izmaksas vienas būvniecības ieceres izskatīšanai var svārstīties no 35.00 Ls līdz 1100.00 Ls, kas gadā var sastādīt no aptuveni 10 000 Ls mazākās pašvaldībās līdz aptuveni 1 000 000 Ls Rīgā.

Samazinot šajā būvniecības stadijā iesniedzamās dokumentācijas apjomu un pašvaldības saskaņojumā norādāmo informāciju, pašvaldības varētu ietaupīt aptuveni 30-40% esošo izmaksu, kas tieši rodas no saņemtās dokumentācijas izskatīšanas un plānošanas un arhitektūras uzdevuma gatavošanas. Kopējais izmaksu samazinājums pašvaldībai būtu 1 482 624 Ls gadā, komersantiem – 2 408 700 Ls gadā.

Arhitektu kvalifikācijas un atbildības paaugstināšana (ziņojuma 8.16.punkts)

Situācijas apraksts: Likuma „Par reglamentētajām profesijām un profesionālās kvalifikācijas atzīšanu” II.nodaļa nosaka vispārīgas prasības izglītībai un profesionālajai kvalifikācijai reglamentētajās profesijās arhitektūras un būvniecības jomā.

Ministru kabineta 2005.gada 12.jūlija noteikumi Nr.507 „Noteikumi par arhitekta izglītību un profesionālo kvalifikāciju apliecinājošiem dokumentiem, kurus atzīst, piemērojot speciālo profesionālās kvalifikācijas atzīšanas sistēmu” nosaka:

- ārvalstīs iegūtos arhitekta profesionālos nosaukumus, izglītību un profesionālo kvalifikāciju apliecinājošos dokumentus (turpmāk — arhitekta kvalifikācijas dokumenti), kurus atzīst, piemērojot speciālo profesionālās kvalifikācijas atzīšanas sistēmu;
- papildus nepieciešamo profesionālās pieredzes ilgumu un veidu, piemērojot speciālo profesionālās kvalifikācijas atzīšanas sistēmu, ja saskaņā ar ārvalstīs iegūtajiem arhitekta kvalifikācijas dokumentiem arhitekts ir ieguvis likumā "Par reglamentētajām profesijām un profesionālās kvalifikācijas atzīšanu" noteiktajām prasībām atbilstošu izglītību (attiecībā uz struktūru un saturu), bet arhitekta kvalifikācijas dokumentu apliecinātā izglītība neatbilst Latvijas Republikas normatīvajos aktos noteiktajām izglītības programmu minimālajām prasībām arhitekta profesionālās kvalifikācijas iegūšanai.

Latvijas Arhitektu savienība ir diskutējusi par likuma par arhitektūras kvalitāti nepieciešamību, lai noteiktu arhitektūras jomas definīciju, pamatprincipus (prasības) kvalitatīvas cilvēka dzīves telpas veidošanā (atbildība būvniecībā pret sabiedrību), prasības un tiesības patstāvīgas arhitektu prakses veikšanai, prasības sistēmu arhitektūras kvalitātes uzraudzībai, kā arī arhitektūras radīšanā iesaistīto dalībnieku atbildību.

Ārvalstu prakse: Nav analizēta.

Ieteikums: Nodrošināt normatīvajos aktos noteikto prasību par arhitektu darbības kvalitāti un atbildību paaugstināšanu, kas ļautu samazināt pašvaldību būvvalžu veikto kontroles pasākumu apjomu būvniecības procesa kontrolei.

Ieguvumi: Skaidri noteiktas prasības arhitektu kvalifikācijai un atbildībai, tādējādi radot drošāku komercdarbības vidi un nodrošinot pakalpojumu kvalitātes paaugstināšanu.

Riski: Var būt apgrūtināta viennozīmīgu atbildības prasību definēšana.

Specifiska informācija: Nav.

Finansiālais novērtējums: Priekšlikuma ietekme uz institūcijas un komersantu izmaksu samazinājumu nav tieši nosakāma.

Ķīmisko vielu un ķīmisko produktu ražošana (NACE 20) (ziņojuma 6.5.sadaļa)

Kosmētisko līdzekļu importa nosacījumi

Situācijas apraksts:	<p>Pirms kosmētikas līdzekļu ieviešanas Latvijā Ir jāsniedz informācija par produktiem, kas ietver arī produktu sastāva ķīmiskās formulas informāciju. Stājoties spēkā Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 30.novembra Regulai (EK) Nr.1223/2009 par kosmētikas līdzekļiem (jāpiemēro no 2013. gada 11.jūlija), kas paredzēs prasības kosmētikas līdzekļu marķējuma pamatojumam, visa informācija par produkta ķīmisko sastāvu tiks norādīta uz marķējuma. Pagaidām ķīmiskās formulas informācijas atrašana un noformulēšana kosmētisko līdzekļu importētājam un visu dokumentu iesniegšana vidēji mēnesī paņem 1 darba dienu, taču pamatā ilgākais darbs ir tieši uz produktu formulas informācijas sameklēšanu, kas saistās ar to, ka uzņēmums ir starptautisks un ražošana netiek veikta Latvijā, kā arī formulu apraksti netiek apkopoti vienā vietā.</p> <p>Papildus visi saņemtie dokumenti no mātas uzņēmuma ir jānoformē atbilstoši Latvijā noteiktajiem dokumentu izstrādāšanas un noformēšanas prasībām, kas arī prasa salīdzinoši ilgu laiku.</p>
Ārvalstu prakse:	Nav analizēta.
Ieteikums:	Ievērojot nākotnē paredzēto EK Regulas pieņemšanu, kas paredz vienotas prasības produktu marķēšanas pamatojumam un izklāstam uz produkta un atbilstošu pavaddokumentu noformēšanu vienoti visā ES, šādas prasības izpildi nodrošināt tikai gadījumos, kad produktu tiek ievesti no trešajām pasaules valstīm (ne no ES).
Ieguvumi:	Samazinātas administratīvās izmaksas komersantiem.
Riski:	Latvijā neatpazītu ķīmisko vielu ieviešana.
Specifiska informācija:	Nav.
Finansiālais novērtējums:	Saskaņā ar Veselības inspekcijas sniegto informāciju ik gadu tiek paziņots vidēji vairāk kā par 5000 Latvijā importētu kosmētikas līdzekļu. Nodrošinot kosmētisko līdzekļu marķējumu piemērošanu saskaņā ar jaunās EK Regulas prasībām, komersantam izmaksu samazinājums būtu 100 000 Ls.

Farmaceutisko pamatvielu un farmaceutisko preparātu ražošana (NACE 21) (ziņojuma 6.6.sadaļa)

Zāļu reģistrēšanas atvieglošana

Situācijas apraksts:	<p>Lai reģistrētu zāles Valsts Zāļu reģistrā, jāparedz 1,5 - 2 gadi dokumentācijas izstrādei un sagatavošanai, bet pieteikuma izskatīšanai ātrākais termiņš ir ~6 mēneši.</p> <p>Katrai jaunai zāļu formai nepieciešams atsevišķi izstrādāt dokumentāciju (piemēram, ja izgatavo lielākas vai mazākas zāļu devas). Ļoti augstas nodevas par katru jaunu formu (devu) ~ 3000LVL un netiek ņemta vērā kaimiņvalstīs izsniegta zāļu reģistrācijas licence, kas saņemta, ja zāles tiek izplatītas šajās valstīs, piemēram, Lietuvā, kur process tāpat ir pēc ES standartiem, neuzticēšanās kaimiņvalstu ekspertu slēdzienam.</p> <p>Reģistrējot jaunu produktu, jāiesniedz viss atjaunotais pierēģistrēto produktu saraksts, kas jau ir ZVA datubāzē, jāsaņem arī jauna licence – varētu vienkāršot, pierēģistrējot jaunu produktu bez jaunas licences, visu ZVA rīcībā esošo informāciju ņemot no savas datubāzes.</p>
Ārvalstu prakse:	Nav analizēta.
Ieteikums:	Ja vienā Baltijas valstī ir pierēģistrētas noteiktas zāļu formas, tad tomēr vajadzētu vienoties par

principiem un kritērijiem, lai zāļu formas tiktu atzītas arī citās, un nebūtu nepieciešama atsevišķa reģistrācija un nodevas maksājums.

ZVA pilnvērtīgāk izmantot savā rīcībā esošo informāciju, neprasot komersantam atkārtoti iesniegt informāciju.

Ieguvumi:	Atvieglota zāļu reģistrācijas kārtība, samazinātas reģistrēšanas izmaksas.
Riski:	Samazināti ienākumi no zāļu reģistrēšanas.
Specifiska informācija:	Nav.
Finansiālais novērtējums:	Pieņemot, ka ik gadu tiek reģistrētas 500 jaunas zāles, nepildot minēto prasību tiktu ietaupīti 40 000 Ls gadā komersantu izmaksu.

Vairumtirdzniecība, izņemot automobiļus un motociklus (NACE 46), mazumtirdzniecība, izņemot automobiļus un motociklus (NACE 47) (ziņojuma 6.7.sadaļa)

Kases čeku saturs vienāršošana

Situācijas apraksts:	<p>Likums „Par grāmatvedību” 7.pants nosaka attaisnojuma dokumentos ietveramo informāciju.</p> <p>Savukārt Ministru kabineta 2007.gada 20.februāra noteikumi Nr.133 "Noteikumi par nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu tehniskajām prasībām" nosaka tehniskās prasības nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektroniskajām ierīcēm un iekārtām, kur to 20.punktā noteikts, ka kases aparāta un kases sistēmas konstrukcija nodrošina noteiktu rekvizītu norādīšanu kases čekā.</p> <p>Alkoholisko dzērienu aprites likuma 6.panta septītā daļa nosaka, ka ar š.g. 15.aprīli vairs nav jānorāda nosaukums un daudzums, tas pēc pircēja pieprasījuma ir jānorāda papildus kases čekam noformētajā attaisnojuma dokumentā.</p> <p>Saskaņā ar komersantu sniegto informāciju pašreiz izvirzītās prasības ir apgrūtinošas un darbietilpīgas, pieprasot pārāk detalizētas informācijas par preciiidentificēšanu kases čekā, kuru tehniskā ievadīšana ir jānodrošina komersantam. Īpaši šī problēma ir attiecināma uz nelieliem ēdināšanas uzņēmumiem, kur šie nosaukumi tiek ievadīti manuāli.</p> <p>Saskaņā ar Valsts ieņēmumu dienesta sniegto informāciju, sarežģītības kases čeku saturs definēšanā izriet no komersantu vēlmēm nodrošināt automatisku jeb datorizētu datu pārnesi no kases aparāta uz grāmatvedības uzskaites sistēmu.</p>
Ārvalstu prakse:	Nav analizēta.
Ieteikums:	Iesakām Valsts ieņēmumu dienestam sagatavot informatīvu materiālu un sniegt konsultācijas par nesenām izmaiņām kases čeku saturs definējumā, norādot iespējas vai alternatīvos variantus, kā komersantam izvairīties no lieku prasību uzstādīšanas attiecībā pret kases aparātiem (it īpaši, ja nepieciešama apkalpojošā dienesta palīdzība pie izmaiņām), ja prasības faktiski nepieciešamas grāmatvedības uzskaites nodrošināšanai.
Ieguvumi:	Informējot par izmaiņām normatīvajos aktos un iespējamiem risinājumiem kases informācijas vienāršošanā, tiktu samazinātas komersantu izmaksas kases aparātu izmantošanai.
Riski:	Būtiski veicot izmaiņas kases čekā norādāmās informācijas apjomā, var būt nepieciešamas

izmaiņas grāmatvedības dokumentu aprites kārtībā.

Specifiska informācija:	Nav.
Finansiālais novērtējums:	2009.gadā 10762 kases aparāti, čeku lentas izmaksas sastāda 40 Ls gadā, programmēšanas pakalpojumi satura dēļ 100 Ls gadā. Vienkāršojot kases čeka satura prasības, tiktu ietaupīti 10% jeb 4 304 800 Ls komersantu līdzekļu.

Priekšlikumi izmaiņām prasībās darbības izbeigšanas posmā (ziņojuma 7.sadaļa)

Visām nozarēm kopējie ieteikumi (ziņojuma 7.1.sadaļa)

Informācijas nodošana maksātnespējas administratoram

Situācijas apraksts:	Komersants iesniedz pieteikumu par maksātnespēju tiesai, noformējot visu pieteikumu. Vēlākā procesā, kad maksātnespējas administrēšanas procesā iesaistās administrators komersantam nepieciešams atkārtoti iesniegt viņam visu pieteikumu ar pavadīto informāciju.
Ārvalstu prakse:	Nav analizēta.
Ieteikums:	Tā kā sniedzot tiesai pieteikumu par maksātnespēju, kreditors pievieno arī dokumentus, kas apliecina tā prasījumu pret parādnieku, otrreizēja prasījuma noformēšana un apliecināto dokumentu iesniegšana administratoram nebūtu nepieciešama.
Ieguvumi:	Attīstot tiesas un administratoru sadarbību, būtu iespējams ietaupīt to uzņēmēju laiku, kas ir iesnieguši tiesā pieteikumu par parādnieka maksātnespēju un process ir ticis pasludināts.
Riski:	Nav identificēti.
Specifiska informācija:	Nav.
Finansiālais novērtējums:	Informāciju nododot administratoram caur tiesu, samazinātos komersantu izdevumi par 75 000 Ls gadā.

Komercreģistra ierakstu izmaiņu paziņošana (ziņojuma 8.12.punkts)

Situācijas apraksts:	Spēkā esošais Komerclikums neparedz esošo komersanta vadības aizsargātību vai informēšanu, ja izmaiņas reģistrā piesaka jaunās vadības pārstāvji.
Ārvalstu prakse:	Nav analizēta.
Ieteikums:	Ieviešot elektronisko datu bāzi, izskatīt iespēju pēc izmaiņu reģistrēšanas iepriekšējiem vadības pārstāvjiem nosūtīt automatisku informatīvu paziņojumu uz norādītajām pārstāvju oficiālajām e-pasta adresēm..
Ieguvumi:	Tiktu nodrošināta esošās vadības informētība par izmaiņām komersanta vadības sastāvā, mazinātos nelikumīgi veikto vadību izmaiņu gadījumus.
Riski:	Palielinātos apstrīdētu ierakstu izmaiņu skaits Uzņēmumu reģistrā. Uzņēmumu reģistra datu bāzei jānodrošina papildu funkcionalitāte automatisko paziņojumu nosūtīšanai un jāuztur aktuāla kontaktinformācija par vadības pārstāvjiem.
Specifiska informācija:	Nav.

Finansiālais novērtējums: Priekšlikuma ietekme uz izmaksu ietaupījumu institūcijas un komersanta pusē.